

การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี

โดย
นางสาวกิ่งแก้ว ประเทืองผล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี

โดย
นางสาวกิ่งแก้ว ประเทืองผล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

KNOWLEDGE MANAGEMENT OF SCHOOL IN SUANPHUNG SUB-
DISTRICT RATCHABURI PROVINCE

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2019
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี
โดย	กิ่งแก้ว ประเทืองผล
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำเริง อ่อนสัมพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร. เกชา เหลืองสุตใจชื่น)

58252364 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

นางสาว กิ่งแก้ว ประเทืองผล: การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรีจำนวน 5 แห่ง กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 2 คน และครู 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การเรียนรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การสร้างและแสวงหาความรู้ การเข้าถึงความรู้ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การบ่งชี้ความรู้
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี ในด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ด้านการบ่งชี้ความรู้ คือ การพัฒนาการวิเคราะห์แหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกโรงเรียน โดยการบันทึกาลักษณ์อักษรและการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความรู้โดยการประชุมหารือเกี่ยวกับสภาพปัญหาปัจจุบัน

58252364 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

MISS KINGKAEW PRATEANGPHOL : KNOWLEDGE MANAGEMENT OF SCHOOL IN SUANPHUNG SUB-DISTRICT RATCHABURI PROVINCE THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR MATTANA WANGTHANOMSAK, Ph.D.

The purposes of this research were to know 1) knowledge management in Suanphung Sub-district school of Ratchaburi province 2) development guidelines for knowledge management in Suanphung Sub-district school of Ratchaburi province The population comprised 5 schools, 6 respondents from each school, a school administrator or an acting school administrator and a teacher. There were 30 respondents. The research instrument were questionnaire and structured interview concerning knowledge to Office of the Public Sector Development Commission The statistical used to analyze the data were frequency (f), percentage (%), arithmetic mean (μ), standard deviation (S.D.) and content analysis.

The findings of this research were as follows :

1. knowledge management in Suanphung Sub-district School of Ratchaburi province, was at a high level. Ranking from the highest to the lowest mean as follow: learning, knowledge Sharing, knoweledge organization, knowledge creation and acquisition, knowledge access, knowledge codification and refinement, knowledge indentification

2. The development guidelines for knowledge management in Suanphung Sub-district School of Ratchaburi province about Knowledge identification are developing of analytical sources of knowledge available within and outside the school by writing notes and having a collective analysis of knowledge by discussing Current problems

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี” สำเร็จ ลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับการอนุเคราะห์และการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำเริง อ่อนสัมพันธ์ ประธาน กรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร. เกษา เหลืองสุดใจชื่น ผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบ การค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุงการค้นคว้าอิสระจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ เครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำ แก้ไข ที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูในโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ขอบคุณนางสาวสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ และนางสาวรวี อินทรสาน และเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท รุ่น 35/2 ที่คอยกระตุ้นและให้คำปรึกษาในการการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับกำลังใจ ความ ช่วยเหลือ การดูแลและแรงผลักดันเป็นอย่างมากจากครอบครัวและผู้บังคับบัญชาของข้าพเจ้า ให้ คำปรึกษาและอยู่เคียงข้างผู้วิจัยอยู่เสมอ ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเป็นอย่างยิ่งที่มีส่วนทำ ให้งานวิจัยเรื่องนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กิ่งแก้ว ประเทืองผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การจัดการความรู้.....	12
ความหมายของการจัดการความรู้.....	12
ความสำคัญของการจัดการความรู้.....	15
ยุคของการจัดการความรู้.....	18
องค์ประกอบของการจัดการความรู้.....	18

กระบวนการจัดการความรู้.....	23
การจัดการความรู้ในสถานศึกษา.....	27
วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา.....	29
ปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ.....	33
ประโยชน์ของการจัดการความรู้.....	35
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
งานวิจัยในประเทศ.....	40
งานวิจัยต่างประเทศ.....	42
สรุป.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	46
ระเบียบวิธีวิจัย.....	47
แผนแบบการวิจัย.....	47
ประชากรและผู้ให้ข้อมูล.....	48
ตัวแปรที่ศึกษา.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	52
สรุป.....	53
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวายฝักจังหวัดราชบุรี.....	56
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวณฝัก จังหวัดราชบุรี.....	65
รายการอ้างอิง.....	67
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและรายชื่อสถานศึกษา.....	71
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
ประวัติผู้เขียน.....	81

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ประชากรและผู้ให้ข้อมูล.....	48
ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการจัดการความรู้ของโรงเรียนใน ตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม	56
ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบล สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการบ่งชี้ความรู้	58
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบล สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้.....	59
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบล สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ	60
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบล สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้.....	61
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต(μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบล สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการเข้าถึงความรู้	62
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต(μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ)และการจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบล สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้.....	63
ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบล สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการเรียนรู้.....	64

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิง	9
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย	10
แผนภูมิที่ 3 โมเดลการจัดการความรู้.....	31

บทที่ 1

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันกำลังตื่นตัวกับการพัฒนาความรู้ความสามารถและข้อมูลข่าวสารเพราะเชื่อว่าการที่คนในสังคม องค์กร หรือชุมชนมีความรู้ความสามารถใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์สามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรค และเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge society) ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรหลักที่มีค่าแตกต่างจากปัจจัยการผลิตอื่นๆ เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและสร้างขึ้นใหม่ตลอดเวลา ซึ่งสภาวะดังกล่าวก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมแห่งการเรียนรู้ดังนั้นแนวคิดและหลักการบริหารจัดการความรู้จึงมีบทบาทสำคัญเป็นแนวคิดของการจัดการสมัยใหม่ที่เห็นคุณค่าของบุคคลากรในองค์กรว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าและต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถทำงานได้ครอบคลุมและเป็นทีมผลักดันให้องค์กรมีประสิทธิภาพ สามารถอยู่รอดได้ในโลกของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน¹ ประเทศไทยได้เริ่มเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้งองค์กรต่างๆได้ดำเนินการจัดการความรู้โดยในส่วนของหน่วยงานราชการนั้นคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร) เห็นว่าความรู้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบราชการ ดังจะเห็นได้จากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ได้ระบุในมาตรา 11 ว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการเพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในด้านต่างๆเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วเหมาะสมต่อสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกันทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกานี้”² ซึ่งในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานราชการที่กำลังดำเนินการจัดการ รวมทั้งมีสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม(สคส.)เป็นสถาบันส่งเสริมให้เกิดกระแสการจัดการความรู้ให้เกิดขึ้นในสังคมไทยและเป็นแรงจูงใจในการริเริ่มการจัดการความรู้

¹ ประพนธ์ ผาสุกยัต, **การจัดการความรู้** [online],accessed 21 June 2017.Available from <http://www.e-newsbkk2.org>

² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ,**คู่มือดำเนินงานตามตัวชี้วัด**(กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,2552),3

ให้มีประสิทธิภาพโดยมีเว็บไซต์ในการสืบค้นข้อมูลคือ www.kmi.or.th³ ซึ่งหน่วยงานราชการที่ควรมีการจัดการความรู้คือ สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครู เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน คุณภาพการศึกษาจะต่ำหรือสูงจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครูเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ของครูจะต้องอาศัยความรู้และกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการความรู้ ซึ่งจะต้องดำเนินงานร่วมกับครู ผู้บริหาร และชุมชน ทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติ ผู้นำ ผู้ร่วมมือ โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดไว้ในหมวด6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาตรา47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกในมาตรา48 ให้ถือว่าระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง⁴ ดังนั้นหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพื่อการปรับตัวและรู้เท่าทันและพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามสภาวะการณ์ในอนาคตที่เกิดขึ้นตลอดเวลาจำเป็นต้องมีการเรียนรู้และปรับตัวอย่างรู้เท่าทันในสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นให้อยู่รอดได้อย่างมั่นคง เพื่อให้สถานศึกษามีสมรรถนะและสามารถพัฒนาสถานศึกษา บุคลากร นักเรียน ชุมชน ให้มีความรู้ความสามารถในการปรับตัวแสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้ส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ และนำความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ⁵

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษาหรือโรงเรียน มีภารกิจหลักคือ ถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และหน่วยงานองค์กรต้นสังกัดซึ่งในปัจจุบันการแลกเปลี่ยนความรู้ การถ่ายทอดความรู้ และใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษารวมไปถึงผู้เรียน การจัดการความรู้ เป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับคนในองค์กรเป็นหลักโดยมองว่า การจัดการความรู้จึงเป็นเหมือนกรอบหรือระเบียบวิธีปฏิบัติที่เอื้อให้คนในองค์กรมีกระบวนการในการเก็บ

³ สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม, *ภารกิจของสถาบัน* [online], accessed 21 June 2017. Available from <http://www.kmi.or.th>

⁴ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา: พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542), 45-46

⁵ คมสัน ขจรชีพพันธุ์งาม, วีรวิธ มาชะสิรานนท์, ผู้แปล, *The Future Management*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2553), 18-30

รวบรวมข้อมูลและใช้ความรู้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของงานและผลลัพธ์ให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดการความรู้เพื่อให้เกิดการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ คน กระบวนการ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนี้

1) คน คนเป็นทรัพยากรขององค์กรที่สำคัญที่สุด เพราะคนเป็นผู้จัดการความรู้ แต่เราสามารถจัดองค์กรเพื่อให้องค์กรมีนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อให้บุคลากรใช้ความรู้ร่วมกัน การจัดการความรู้จึงยึดหลักการทำงานเป็นทีม มาแชร์ความคิดเห็นร่วมกันในสถานศึกษาหลายแห่ง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศร่วมกันเพราะการรวมกลุ่มกันขึ้นนี้ช่วยให้งานของแต่ละคนมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นการรวมตัวนี้เป็นไปโดยธรรมชาติจึงเป็นไปด้วยความจริงใจ เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ในอนาคตของสมาชิกทุกคนการจัดการความรู้เป็นวิธีการที่จะส่งเสริมรูปแบบความร่วมมือแบบนี้ ที่อาจคล้ายๆ กับชุมชนของระดับปฏิบัติการ

2) กระบวนการไม่ว่าจะเป็นกระบวนการที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เช่น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการจัดเก็บความรู้ของแต่ละฝ่ายและระบบแรงจูงใจล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการไหลเวียนของสารสนเทศภายในองค์กร การจัดการความรู้จึงเป็นการส่งเสริมกระบวนการทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่การตัดสินใจที่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

3) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ICT) เทคโนโลยีมีความสำคัญ แต่จะต้องพิจารณาการจัดหาให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด แต่เทคโนโลยีไม่ใช่เงื่อนไขของการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ แต่เทคโนโลยีมีส่วนสนับสนุนให้การทำงานขององค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น การใช้เทคโนโลยีให้เกิดผลจะต้องทำให้กลุ่มเป้าหมายหลักภายในองค์กรเข้าถึงข้อมูลและเปิดช่องทางให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างฝ่ายต่างๆ ซึ่งอาจครอบคลุมถึงผู้เรียนด้วยเช่นเดียวกัน

ดังนั้นการจัดการความรู้จึงเป็นระเบียบวิธีที่เอื้อประโยชน์ให้ทั้งนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้อง ที่นำไปใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และเกิดความเชื่อมั่นในเชิงคุณภาพที่อาจจะเกิดขึ้นในสถานศึกษาแห่งนั้น โดยที่เป้าหมายร่วมกัน คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้ที่ดี ครู ผู้บริหารมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่ดีและในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติผู้บริหารต้องใช้แนวการบริหารรูปแบบใหม่ๆ และให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งได้นำแนวคิดการจัดการความรู้มาใช้ใน

การพัฒนาคุณภาพ การจัดการความรู้จะเป็นรูปธรรมได้ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญสนับสนุนและส่งเสริมอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ขับเคลื่อนไปได้⁶

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรีเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 ที่เห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ โดยสถานศึกษาดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในสถานศึกษา ซึ่งกระจุกกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดการความรู้ให้แก่ครูแกนนำการจัดการความรู้แต่สภาพการดำเนินการไม่เป็นระบบจึงทำการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านการศึกษาของจังหวัดราชบุรี พบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่เพียงพอและคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกันอีกด้วยทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาไม่มีการนำความรู้ที่มีอยู่เดิมซึ่งกระจุกกระจายอยู่ในองค์กรมาจัดสรรให้มีประสิทธิภาพรวมถึงบุคลากรไม่สามารถเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็ว ไม่มีการเรียนรู้และพัฒนาให้เกิดความรู้ใหม่ๆในการนำมาใช้ประโยชน์และแก้ไขปรับปรุงองค์กรให้ดีขึ้นด้วยเหตุนี้การจัดการความรู้จึงเป็นการสร้างความรู้และแบ่งปันความรู้จากการดำเนินงานจะต้องสร้างและพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและแนวการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการความรู้ในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในอนาคต⁷และพบว่าภาระงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านห้วยผาก ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ในมาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีจุดที่ควรพัฒนาคือ ครูควรนำความรู้ใหม่ๆมาพัฒนาด้านการสอนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อให้มีประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน

⁶ ชินภัทร ภูมิรัตน, การจัดการความรู้ในการจัดการศึกษา Knowledge Management in Education, (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552),1-2

⁷ กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1, “แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดราชบุรี (พ.ศ.2553-2556),” เอกสารลำดับที่ 25/2552,2552,19.(อัดสำเนา)

ขึ้น⁸และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสินแร่สยาม อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ในมาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีจุดที่ควรพัฒนาคือ เปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาและอบรมเพื่อนำความรู้ใหม่มาพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการทำงานซึ่งกันและกันโดยการจัดประชุมครูในสถานศึกษา⁹

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ที่ผ่านมายังมีอุปสรรคซึ่งอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาไม่มีการนำความรู้ใหม่ ๆ ในการนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจแก้ปัญหา และปรับปรุงองค์กรจึงไม่มีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ ส่งผลให้สถานศึกษาไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานจากเหตุผลดังกล่าวการจัดการความรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นแนวทางที่จะเข้ามาช่วยให้การปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายตามที่วางไว้ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์กับองค์กรการศึกษาเรื่องการจัดการความรู้จึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้เพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่อง “การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี” ทั้งนี้เพื่อทราบสภาพปัญหา ความต้องการ อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการความรู้ที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารงานและพัฒนาคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัด

ราชบุรี

⁸โรงเรียนบ้านห้วยผาก,รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีการศึกษา2560 โรงเรียนบ้านห้วยผากตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี,(2560),32

⁹โรงเรียนสินแร่สยาม,รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีการศึกษา2560 โรงเรียนสินแร่สยามตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี,(2560),35

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยและเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มีหลายแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการความรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเป็นองค์การหนึ่งในระบบสังคมที่มีลักษณะเป็นระบบเปิด เนื่องจากมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ระบบการบริหารโรงเรียน (system of school administration) จะมีลักษณะเป็นการจัดการเชิงระบบ โดยพื้นฐานขององค์การทางการศึกษามี 5 ส่วน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (inputs) ได้แก่ การจัดการ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ 2) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (transformation process) ได้แก่ การดำเนินงานภายในองค์กร การบริหาร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการสอน 3) ปัจจัยนำออกหรือผลผลิต (output) ได้แก่ ประสิทธิภาพของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4) ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) คือ ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับปัจจัยนำออกหรือกระบวนการขององค์การ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกปัจจัยนำเข้าในการบริหารในรอบต่อไป ข้อเสนอแนะอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการเปลี่ยนแปลงและผลผลิตในอนาคตและ 5) สภาพแวดล้อม (environment) ได้แก่ สภาพแวดล้อมขององค์การรวมไปถึงพลังของสังคม การเมือง การปกครองและเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการต่างๆของ

การวิจัย¹⁰การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านได้แก่มาร์ควอดและเรย์โนลด์ (Marquardt and Reynolds) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการความรู้ว่าองค์การจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆดังนี้ 1) การมีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม 2) วัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) เทคโนโลยีการเรียนรู้ 4) การเป็นผู้นำในการส่งเสริมการจัดการความรู้ 5) วิสัยทัศน์ 6) ความสามารถ และทักษะของบุคลากร 7) การมีส่วนร่วม 8) การเรียนรู้¹¹ส่วนดาเวนพอร์ทและคณะ (Davenport and Others)กล่าวว่าการจัดการความรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1) การสร้างความรู้ 2) การแลกเปลี่ยนความรู้หรือการแบ่งปันความรู้ 3) การยกระดับความรู้ 4) การเก็บความรู้ 5) การนำความรู้ไปใช้¹²สำหรับ แฟรงคลิน (Franklin)ได้กล่าวว่าความสำเร็จของการจัดการความรู้เกิดจาก 1) คน 2) กระบวนการการจัดการหาความรู้จากแหล่งต่างๆเพื่อป้องกันความรู้และเผยแพร่ความรู้ 3) เทคโนโลยี¹³นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ได้เสนอการจัดการความรู้ไว้ 7 ขั้นตอนคือ 1) การบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) การเรียนรู้¹⁴ และประพนธ์ ผาสุกยัต ได้กล่าวว่าการเรียนรู้และการจัดการความรู้สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสังคม ประเทศชาติและโลกไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ได้¹⁵

¹⁰ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. **Educational administration: Concepts and practices**, 5th ed., (Belmont, CA: Wadworth/Cengage Learning, 2008), 201-202.

¹¹ Michael J. Marquardt and A. Raynold, **The Global Learning Organization**(New York : Irwing,1994),26-34

¹² Thomas H. Davenport and Others, **Successful Knowledge Management Project**,(Winetr 1998) : 43-57

¹³ Ban Franklin, Knowledge Management [online],accessed 21 June 2017.Available from <http://www.Providersedge.com>

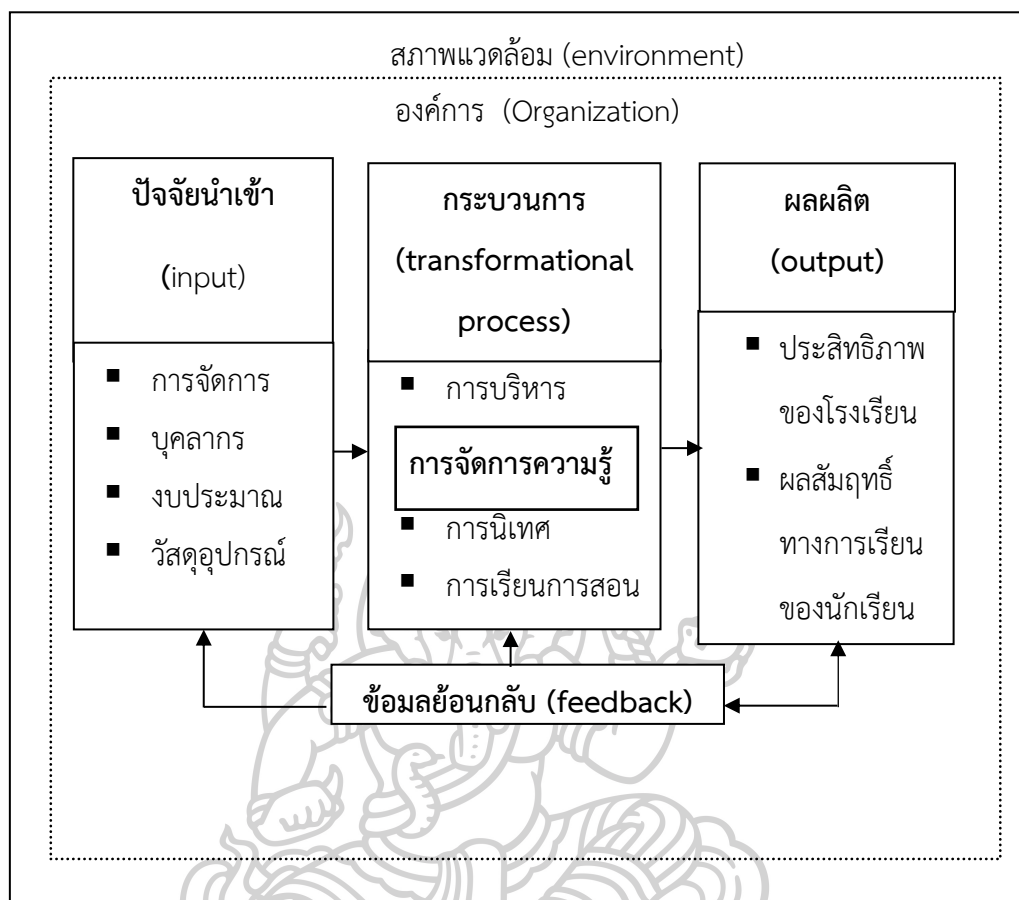
¹⁴ สำนักงานพัฒนาระบบข้าราชการ, **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้**, โครงการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,2552), 83-87

¹⁵ ประพนธ์ ผาสุกยัต,**การจัดการความรู้จากหลักการคิดสู่ทฤษฎีการปฏิบัติจริง ฉบับมือใหม่หัดขับ**(กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ไทม,2550),23-24

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ได้เสนอการจัดการความรู้ไว้ 7 ขั้นตอนคือ 1) การบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) การเรียนรู้¹⁶ รายละเอียดข้างต้น ดังแผนภูมิที่ 1

¹⁶ สำนักงานพัฒนาระบบข้าราชการ, **คู่มือการจัดการทำแผนการจัดการความรู้**, โครงการพัฒนา
นวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราช
กิจจานุเบกษา,2552), 83-87

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิง

:Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. *Educational administration: Concepts and practices*, 5th ed., (Belmont, CA: Wadworth/Cengage Learning, 2008), 201-202.

: สำนักงานพัฒนาระบบข้าราชการ, *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้*, โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,2552), 83-87

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร) ได้เสนอแนวทางการจัดการความรู้ให้โรงเรียนสำหรับการนำไปใช้ในการจัดการความรู้ โดยแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร) ได้มีแนวคิดการจัดการความรู้ทั้งหมด 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) การเรียนรู้ ดังแผนภูมิที่ 2

การจัดการความรู้
1. การบ่งชี้ความรู้
2. การสร้างและแสวงหาความรู้
3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้
5. การเข้าถึงความรู้
6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้
7. การเรียนรู้

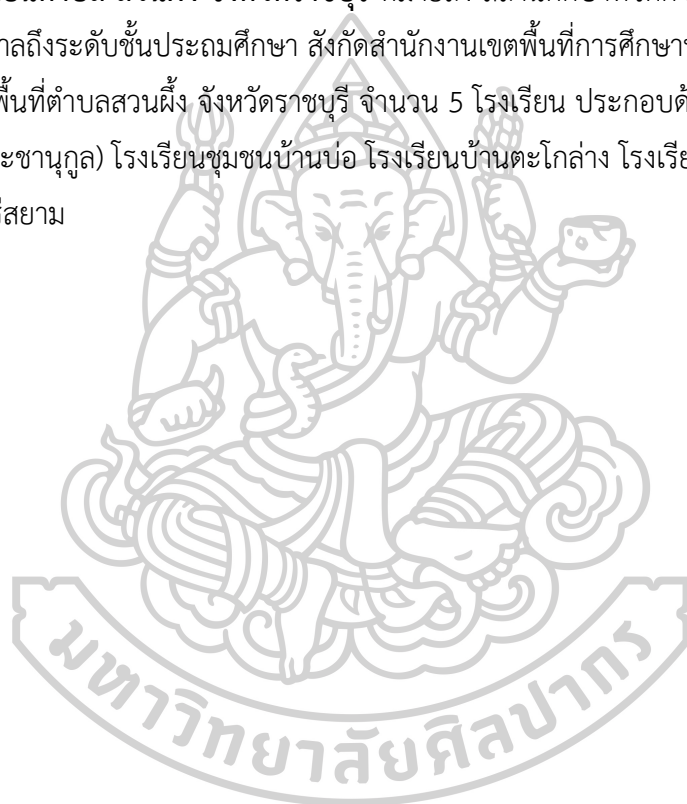
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานพัฒนาระบบข้าราชการ, **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้**, โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,2552), 83-87

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุดประกอบด้วย 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) การเรียนรู้

โรงเรียนตำบล สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในเขตพื้นที่ตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนวัดนาขุนแสน(แกะละประชานุกูล) โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อ โรงเรียนบ้านตะโกกลาง โรงเรียนบ้านห้วยผากและโรงเรียนสินแร่สยาม

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิดต่างๆ ประกอบด้วยการจัดการความรู้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

การจัดการความรู้

ความหมายของการจัดการความรู้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้ให้ความหมายว่าการจัดการความรู้หมายถึง ผลที่เกิดจากความ พากเพียร อดทนในการเรียนรู้สาขาวิทยาการที่ตนสนใจหรือเกี่ยวข้อง จนเกิดความเข้าใจและสามารถ ต่อยอดความรู้หรือสร้างสรรค์เทคโนโลยีใหม่ๆซึ่งก่อให้เกิดคุณค่าอนันต์ให้แก่โลกส่วนชินภัทร ภูมิรัตน ได้ให้ความหมายว่า การจัดการความรู้หมายถึง การศึกษาและการกำหนดยุทธศาสตร์และ การเรียนรู้ กิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ¹⁷ส่วนธีระ รุจเจริญ ได้ให้ความหมายของ การจัดการความรู้ว่าเป็นการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ ส่งเสริม สนับสนุน สร้างบรรยากาศให้คนได้แสดงออกมาเป็นความรู้ที่ชัดเจนเพื่อเก็บรวบรวมไว้เป็นขุมความรู้ของ องค์กรเผยแพร่ให้บุคคลอื่นสามารถนำไปใช้พัฒนางานและสร้างนวัตกรรมให้ให้กับองค์กรต่อไป¹⁸ใน ทรรศนะของบุญดี บุญญาภิจ และณัชนน พรกาญจนานันท์ ได้ให้ความหมายว่าการจัดการความรู้ หมายถึงกระบวนการนำความรู้ที่มีอยู่หรือได้เรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรโดยผ่าน กระบวนการต่างๆเช่นการสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยน และใช้ความรู้ เป็นต้น¹⁹

¹⁷ ชินภัทร ภูมิรัตน,การจัดการความรู้ [online], accessed 22 June 2017.Available from <http://www.e-newsbkk2.org>

¹⁸ ธีระ รุจเจริญ,ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพฯ:รัตนไตร,2550),24

¹⁹ บุญดี บุญญาภิจ และณัชนน พรกาญจนานันท์,ตรวจประเมินความรู้สู่ปฏิบัติ(กรุงเทพฯ: จิรวัดณ์ เอ็กซ์เพรส,2551),15

ให้ความหมายว่าการจัดการความรู้หมายถึง สภาวะในตัวคนที่ได้ขึ้นจากการผสมผสานอย่างลงตัว ระหว่างการรับรู้ ความจำ ความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเมื่อคนได้สัมผัสหรือรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วสภาวะนี้จะไม่หายไปจากคนแต่อาจลึกลงไปได้บ้างบางส่วนและบางเวลา²⁰ ส่วนสำนักงานพัฒนา าระบบราชการให้ความหมายว่าการจัดการความรู้หมายถึง กระบวนการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ใน ส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนใน องค์การสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อัน จะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด²¹ ส่วนบดินทร์ วิจารณ์ ได้ให้ความหมายว่าการ จัดการความรู้หมายถึง ทรัพย์สินขององค์กรอันได้แก่ประเพณีนิยม วัฒนธรรม เทคโนโลยี การ ปฏิบัติงาน ระบบการปฏิบัติงานต่างๆบนพื้นฐานความรู้ความชำนาญ²²วิจารณ์ พาณิชได้ให้ความหมาย ว่า การจัดการความรู้หมายถึง เครื่องมือเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่ บรรลุ เป้าหมายของงาน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปเป็นองค์กร เรียนรู้ และบรรลุความเป็นชุมชนเป็นหมู่คณะความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงานโดยการจัดการ ความรู้จะต้องดำเนินการอย่างน้อย 6 ประการต่อความรู้ ได้แก่ 1) การกำหนดความรู้หลักที่จำเป็น หรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร 2) การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ 3) การปรับปรุง 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจการงานของตน 5) การนำประสบการณ์จากการทำ งานและการ ประยุกต์ใช้ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัดขุมความรู้ออกมาบันทึกไว้ 6) การจดบันทึกขุม ความรู้และแก่นความรู้สำหรับไว้ใช้งาน และปรับปรุงเป็นชุดความรู้ที่ครบถ้วนกลุ่มลึกและเชื่อมโยง มากขึ้นเหมาะต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้น โดยที่การดำเนินการทั้ง 6 ประการ มาบูรณาการเป็นเนื้อ เดียวกัน ความรู้ที่เกี่ยวข้องเป็นทั้งความรู้ที่ชัดเจนอยู่ในรูปของตัวหนังสือหรือรหัสอย่างอื่นที่เข้าใจได้

²⁰ ไพโรจน์ ชลารักษ์, **การจัดการความรู้: สังกัปทางทฤษฎี** (นครปฐม: บริษัทเพชรเกษม พรินต์ ติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2551), 3

สำนักงานพัฒนาระบบราชการ ก.พ.ร. คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้. โครงการ พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและ ราชกิจจานุเบกษา, 2552).²¹ สำนักงานพัฒนาระบบราชการ, **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการ ความรู้**, โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2552), 34

²² บดินทร์ วิจารณ์, **การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้**, (กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2553), 35

ทั่วไป(Explicit Knowledge) และความรู้ฝังลึก(Tacit Knowledge) ที่อยู่ในคน ทั้งที่อยู่ในใจ(ความเชื่อค่านิยม)อยู่ในสมอง(เหตุผล) และอยู่ในมือและส่วนอื่นๆของร่างกาย(ทักษะในการปฏิบัติ)²³

ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการต่างประเทศได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดการความรู้ไว้หลายท่าน ได้แก่ โทยามา(Toyama) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการความรู้หมายถึง การจัดการเพื่อเอื้อให้เกิดความรู้ใหม่โดยใช้ความรู้ที่อยู่และประสบการณ์ของคนในองค์กรอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่จะทำให้มีความได้เปรียบ²⁴ ส่วนการ์วิน(Garvin)ได้ให้ความหมายการจัดการความรู้คือการดัดแปลงปรับปรุงพฤติกรรมในองค์กรโดยการสร้าง การได้มาและการเกิดความคิดใหม่ๆ²⁵ ส่วนโทมัสและอิริคสัน(Thomas and Erickson) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการความรู้หมายถึง การได้มาจากการจัดระบบและการรับข่าวสาร การสร้างความเข้าใจจากความรู้ หนังสือ ฐานข้อมูลและเอกสารต่างๆ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ให้สามารถคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆเพื่อที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายสูงสุดตามที่วางไว้²⁶

จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่นักการศึกษาหลายๆท่านได้ให้ทัศนะมาแล้วนั้นสรุปได้ว่า การจัดการความรู้เป็นการนำกระบวนการจัดสรรทรัพยากรองค์ความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาบุคคลหรือองค์กรผ่านกรดำเนินงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ที่มีอยู่ที่ได้มาจากตำรา หนังสือ เอกสารหรือสื่อต่าง ๆออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรโดยมีการติดตามและประเมินความรู้ทำให้การดำเนินงานต่างๆให้เกิดประสิทธิภาพผลประโยชน์เพื่อเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาหรือแก้ไขให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางเอาไว้ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงาน

²³ วิจารย์ พานิช, *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*, (กรุงเทพฯ:มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2555),76.

²⁴ Ryoko Toyama, *อ้างอิงในบุญดี บุญญากิจ และคณะ,การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2549),20.

²⁵ David A. Garvin,*Building Learning Organization* (Harvard Business Review.July-August 1993),78

²⁶ Kellogg JC. Thomas,W.A.Erickson, *The Knowledge Management Puzzle : Human and Social Factors in Knowledge Management*. [online], accessed 21 June 2017.Available from <http://www.researchweb.com>

ความสำคัญของการจัดการความรู้

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงตรัสถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้ ดังนี้ ความรู้ที่จะศึกษามีสามส่วน คือ ความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความคิดอ่านตามเหตุผลความเป็นจริง ซึ่งแต่ละคนควรเรียนรู้และนำไปใช้ประกอบการทำงานและแก้ไข ปัญหาที่บังเอิญได้อย่างมีประสิทธิภาพ²⁷ ส่วนพรธิดา วิเชียรปัญญา ได้ให้ความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้ ดังนี้ 1) เพื่อป้องกันการสูญหายจากการจัดการความรู้ทำให้องค์กรสามารถเก็บรักษาความเชี่ยวชาญความชำนาญเพราะความรู้อาจสูญหายไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงบุคลากร 2) เพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจคุณภาพและความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ที่เป็นปัจจัยของการเพิ่มประสิทธิภาพ ช่วยให้สามารถตัดสินใจได้เร็วและมีคุณภาพ 3) ความสามารถในการปรับ ตัดออกและยืดหยุ่นถ้าผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในงานเข้าใจวัตถุประสงค์ของงานสามารถดำเนินงานได้โดยไม่ต้องมีการควบคุม หรือแทรกแซงมากผู้ปฏิบัติสามารถทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการพัฒนาจิตสำนึกในการทำงาน 4) ความได้เปรียบในการแข่งขันการจัดการความรู้ช่วยให้ลูกค้าและแนวโน้มของตลาดสามารถลดช่องว่างในการแข่งขันและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันขององค์กร 5) การพัฒนานาทรัพยากร การพัฒนาความสามารถขององค์กรในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางปัญญาต่อสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ 6) ยกระดับการผลิต ผลิตภัณฑ์ การนำความรู้มาใช้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตบริการซึ่งเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ 7) การบริการ การศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้บริการ ส่งผลต่อความพึงพอใจ ช่วยเพิ่มยอดขายและสร้างรายได้มากขึ้น องค์กรมีความมั่นคง 8) การลงทุนทางทรัพยากรบุคคล เพิ่มความสามารถในการแข่งขันผ่านการเรียนรู้ร่วมกันและเป็นการเพิ่มความสามารถแก่องค์กรในการจ้างงานและการฝึกอบรมบุคลากร²⁸ วิจารย์ พานิช ได้ให้ความสำคัญของการจัดการความรู้ว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ดำเนินการร่วมกันโดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานย่อยขององค์กร เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นกว่าเดิมการจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมุ่งการพัฒนาและพัฒนาคณะ²⁹ ส่วนจักรพรรดิ วัฒนาได้ให้ความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้ดังนี้การจัดการความรู้เป็นการสร้าง

²⁷ พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2560, เข้าถึงได้จาก <http://www.sufficiencyeconomy.org>

²⁸ พรธิดา วิเชียรปัญญา, การจัดการความรู้ : พื้นฐานและการประยุกต์ใช้ (กรุงเทพฯ: ธรรมกมลการพิมพ์, 2547), 41

²⁹ วิจารย์ พานิช, การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : ตาตา พลับลิเคชั่น, 2548), 18

ความรู้และแบ่งปันความรู้จากการดำเนินงานซึ่งจะต้องสร้างและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและบุคลากรได้รับประโยชน์สูงสุดในกรณีการจัดการความรู้ของโรงเรียนจะมีผลดังนี้ 1.โรงเรียนจะได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น สามารถดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ 2.โรงเรียนมีมาตรฐานและคุณภาพการจัดการศึกษาสูงขึ้นเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการซึ่งได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนและ 3.โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริงรวมทั้งมีบรรยากาศที่ดีในการดำเนินงาน ครู ผู้บริหารได้รับการพัฒนาให้มีความชำนาญและความเชี่ยวชาญเพิ่มสูงขึ้น³⁰ ส่วนวุฒิชัย มูลศิลป์ ให้ความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้ ดังนี้ การจัดการความรู้เพื่อพัฒนางาน โดยการนำการจัดการความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ จากการทดลอง การศึกษาค้นคว้าและนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติในการพัฒนาบุคคลและพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้นได้³¹ ทรงศักดิ์ สายเชื้อ ได้ให้ความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้ ดังนี้ ความรู้เป็นปัจจัยหลักของการพัฒนากระบวนการและการพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เป็นพลังในการขับเคลื่อนและเพิ่มประสิทธิภาพของการจ้างงาน การผลิต เป็นตัวจักรสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของบุคคล สังคม องค์กรและการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ³² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการความรู้มีหลักการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ให้คนหลากหลายทักษะ หลากหลายวิธีคิด ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์การจัดการความรู้ที่มีพลังต้องทำโดยคนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน มีความเชื่อหรือวิธีคิดแตกต่างกัน (แต่มีจุดรวมพลังคือ มีเป้าหมายอยู่ที่งานด้วยกัน) ถ้ากลุ่มที่ดำเนินการจัดการความรู้ประกอบด้วยคนที่คิดเหมือนกัน การจัดการความรู้จะไม่มีพลังในการจัดการความรู้ ความแตกต่างหลากหลาย (Heterogeneity) มีคุณค่ามากกว่าความเหมือน (homogeneity) 2) ร่วมกันพัฒนาริธีทำงานในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อบรรลุประสิทธิผลที่กำหนดไว้ หรือฝันว่าจะได้ ในการจัดการสมัยใหม่ ประสิทธิภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือการตอบสนองความต้องการ (Responsiveness) ซึ่งอาจเป็นความต้องการของลูกค้าความต้องการของสังคม หรือความต้องการที่กำหนดโดยผู้บริหารองค์กร Knowledge Center นวัตกรรม (Innovation) ซึ่งอาจเป็นนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ หรือวิธีการใหม่ๆ ก็ได้ขีดความสามารถ (Competency) ของข้าราชการและขององค์กรประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการทำงาน 3) ทดลอง

³⁰ จักรพรรดิ วัฒนา,การจัดการความรู้ของครู(กรุงเทพฯ:สุวีรียาสาส์น,2550),18

³¹ วุฒิชัย มูลศิลป์,โลกประวัติศาสตร์ เอกสารวิชาการประวัติศาสตร์และไทยศึกษา เล่ม 1 (กรุงเทพฯ:ม.ป.ท.,2550),5

³² ทรงศักดิ์ สายเชื้อ, ทิศทางการพัฒนาของไทย:เส้นทางสู่ระบบเศรษฐกิจสังคมความรู้ (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ขวัญข้าว,2552),68-70

และเรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมการจัดการความรู้เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งหมายความว่าต้องคิดแบบ “หลุดโลก” จึงต้องมีวิธีดึงกลับมาสู่ความเป็นจริงในโลก หรือในสังคมโดยการทดลองทำเพียงน้อยๆ ซึ่งถ้าล้มเหลวก็ก่อผลเสียหายไม่มากนัก ถ้าได้ผลไม่ตีก๊ยกเลิกความคิดนั้น ถ้าได้ผลดีจึงขยายการทดลองเป็นทำมากขึ้น จนในที่สุดขยายเป็นวิธีทำงานแบบใหม่ หรือได้ Best Practice ใหม่ นั่นเอง 4) นำเข้าความรู้จากภายนอกอย่างเหมาะสม โดยต้องถือว่าความรู้จากภายนอกยังเป็นความรู้ที่ยัง “ดิบ” อยู่ ต้องเอามาทำให้ “สุก” ให้พร้อมใช้ในบริบทของเรา โดยการเติมความรู้เชิงบริบทลงไป³³ ส่วนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรุปความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคน พัฒนาบุคคลและพัฒนาองค์กรซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อการสื่อสาร ถ่ายทอดประสบการณ์และทักษะระหว่างบุคคลและร่วมกันในเวลาที่เหมาะสม เป็นการพัฒนางานและพัฒนาองค์กร

3. ทำให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะที่ดีในการปฏิบัติงาน มีการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีความเข้มแข็งและมั่นคง

4. เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงาน การผลิต จำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้มีการจัดการความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม ช่วยให้ประหยัดเวลาและต้นทุน

5. ช่วยให้องค์กรดำเนินกิจการ การกิจ อยู่รอดได้อย่างยั่งยืน เช่น เมื่อบุคลากรลาออกหรือเกษียณอายุ หรือมีการเปลี่ยนงานใหม่อาจทำให้ความรู้และประสบการณ์หายไปกับตัวบุคคล

6. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมทำให้การทำงานมีความรวดเร็วขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เป็นประโยชน์³⁴

จากแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการความรู้ที่นักการศึกษาหลายๆท่านได้ให้ทัศนะมาแล้วนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการความรู้แตกต่างกันไปตามบทบาทและจุดประสงค์ของแต่ละบุคคลแต่ละองค์กร ขึ้นอยู่กับโครงสร้าง วัฒนธรรม จุดมุ่งหมายของการปฏิบัติ แต่สิ่งที่คล้ายกันก็คือการจัดการความรู้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคลและองค์กร เพื่อนำความรู้และ

³³ สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้**, โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรุงเทพ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,2552),24

³⁴สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,กระทรวงศึกษาธิการ,**คู่มือการจัดการความรู้ในองค์กร การศึกษา**(กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล,2553),7-8

องค์ความรู้ที่เป็นจริงซึ่งได้ทำการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาบุคคลให้ก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ยุคของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้มีวิวัฒนาการตามยุคตามสมัยของการเปลี่ยนแปลง ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกรอบข้างและสภาพภายในของบริบทจริง ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือที่ทันสมัยและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ซึ่งในปัจจุบันสังคมได้เปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนเข้าสู่สังคมความรู้บนพื้นฐานของทุนทางปัญญา ผู้ที่เตรียมความพร้อมได้รวดเร็วและมั่นคงจะมีโอกาสพัฒนาความก้าวหน้า และสามารถเผชิญต่อสภาวะของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การจัดการความรู้ที่ วิจารย์ พานิชได้ให้ไว้ว่า ศาสตร์ด้านการจัดการความรู้ ได้มีวิวัฒนาการความเป็นมา 3 ยุคได้แก่

ยุคที่ 1 เรียกว่ายุค ก่อนการจัดการความรู้ในยุคนี้เน้นการจัดการสารสนเทศ(Information management) โดยใช้ในเทคโนโลยีช่วยการตัดสินใจของคน เริ่มเมื่อ 20-25ปีที่แล้ว (1978-1979)

ยุคที่ 2 ในช่วงนี้เรียกว่ายุค หลังการจัดการความรู้ ซึ่งแบ่งความรู้ออกเป็น 2 แบบคือความรู้ชัดแจ้ง(Explicit Knowledge) กับความรู้ฝังลึก (tacit Knowledge) การจัดการความรู้ เน้นการผสมผสานความรู้ที่ชัดแจ้งและความรู้ที่ฝังอยู่ภายในเข้าด้วยกัน ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม (ปี 1998-2001)

ยุคที่ 3 รู้จักกันเป็นยุคที่เข้าใจว่าความรู้ไม่แบ่งชัดเป็นความรู้ชัดแจ้งและความรู้ฝังลึก แต่ผสมผสานความรู้ทั้งสองประเภทเข้าอยู่ด้วยกัน เน้นการจัดการความรู้เพื่อใช้งานในบริษัทนั้นๆ(Just-in-time Km)และเน้นประสิทธิผล (effectiveness) ของงาน³⁵

องค์ประกอบของการจัดการความรู้

ในการจัดการความรู้ที่เมืองค็อร์และนักวิชาการรวมทั้งผู้เชี่ยวชาญได้เสนอกรอบความคิดที่แตกต่างกันออกไปส่วนในประเทศไทยนั้นสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ซึ่งเป็นสถาบันที่ทดลองนำร่องเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ซึ่งมีสเตอร์โรเบิร์ต (Mr.Robert Osterhoff) ที่ปรึกษาโครงการได้ดัดแปลงมาจากรูปแบบการจัดการความรู้ของบริษัท Xerox Corporation ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นวงจรการจัดการความรู้(วงจร KM) ประกอบด้วย

³⁵ วิจารย์ พานิช ,การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ(กรุงเทพฯ : จิราวัฒน์เอ็กซ์เพรส จำกัด ,2547),23

1. การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรม (Transition and Behavior Management)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. กระบวนการและเครื่องมือ (Process and Tools)
4. การฝึกอบรมและการเรียนรู้ (Training and Learning)
5. การวัดผล (Measurements)
6. การยกย่องชมเชยและรางวัล (Recognizing and Rewards)

สิ่งแรกที่องค์กรทุกองค์กรจะต้องพิจารณาถึงก็คือ เป้าหมายของการจัดการความรู้ที่องค์กรต้องการ การจัดการความรู้ก็ไม่ต่างจากโครงการหรือความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ต่างๆที่องค์กรจะต้องมีความชัดเจนว่ากำลังทำไปเพื่ออะไร ผู้บริหารและทีมงานมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกระดับจะต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าสิ่งที่องค์กรต้องการจากการจัดการความรู้คืออะไรรายละเอียดของ 6 องค์ประกอบมีดังนี้

1. การจัดการการแลกเปลี่ยนพฤติกรรม (Transition and Behavior Management)

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับองค์กรเพราะวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในองค์กร และเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยากยิ่ง การจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพเริ่มต้นจากการที่คนในองค์กรมีการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน ถึงแม้องค์กรโดยทั่วไปจะตระหนักถึงข้อดีและผลประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับจากการจัดการความรู้และการแลกเปลี่ยนความรู้ในองค์กรก็ตาม วัฒนธรรมขององค์กรส่วนใหญ่กลับไม่เอื้อหรือสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ดังนั้นการสร้างหรือปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรจึงเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างสูงและกินเวลานานกว่าที่องค์กรจะเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน และที่สำคัญกว่านั้นคือการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะทำให้ความเชื่อและพฤติกรรมองค์กรต้องการให้เกิดขึ้นสามารถซึมลึกเข้าไปในบรรทัดฐานและค่านิยมของคนในองค์กรจนก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมขึ้นมาได้ วัตถุประสงค์ของหัวข้อนี้คือองค์กรควรที่จะทำการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปโดยที่เน้นในเรื่องของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในองค์กรให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้โดยการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในองค์กรให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ควรที่จะเริ่มต้นจากผู้บริหารก่อนที่จะขยายผลไปสู่บุคลากรในทุกระดับ

2. การสื่อสาร (Communication)

การสื่อสารเป็นหัวใจหลักที่ทำให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจคือ องค์กรกำลังจะทำอะไร ทำไปเพื่ออะไร จะทำเมื่อไหร่และทำอย่างไร ถ้าองค์กรสามารถสื่อสารสิ่งเหล่านี้ให้พนักงานทุกคนรับทราบได้อย่างชัดเจนก็จะเป็นก้าวแรกที่ทำให้พนักงานสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆรวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานเอง องค์กรต้องมีการวางแผนการสื่อสารที่เป็นระบบและทำการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทราบเท่าที่องค์กรต้องการให้การจัดการความรู้จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลักๆ 3 อย่าง คือ 1)

เนื้อหาของเรื่องที่จะสื่อสาร 2)กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร 3)ช่องทางในการสื่อสารองค์กรจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยข้างต้นเพราะว่า ความสามารถในการรับรู้ของคนในแต่ละกลุ่มแต่ละระดับแตกต่างกันออกไปเรื่องเดียวกันอาจถูกเข้าใจไปคนละทิศละทางถ้าไม่ถูกสื่อสารอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ช่องทางในการสื่อสารนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์

3. กระบวนการและเครื่องมือ (Process and Tools) กระบวนการและเครื่องมือเปรียบเสมือนแกนหลักของการจัดการความรู้ซึ่งจะประกอบไปด้วยกระบวนการและเครื่องมือต่างๆที่จะช่วยให้เกิดพฤติกรรมของการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในองค์กร การเลือกใช้เครื่องมือที่องค์กรสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ tacit ภายในองค์กรเช่น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community of practices : Cop) การสับเปลี่ยน (Job rotation) และการยืมตัวบุคลากรมาช่วยงาน (Secondment) เวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge forum) ส่วนกระบวนการและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น จะช่วยให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด เทคโนโลยีสารสนเทศจะเข้ามามีส่วนสำคัญในขั้นตอนการค้นหา รวบรวม จัดเก็บและเข้าถึงความรู้โดยเป็นช่องทางที่เพิ่มเติมขึ้นมาเหนือจากการพบปะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างมากสำหรับองค์กรขนาดใหญ่ที่มีสาขากระจายอยู่ต่างสถานที่กันหรือองค์กรที่มีสภาพการทำงานที่ไม่เอื้อให้บุคลากรได้มาพบปะกันเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้องค์กรสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ประเภท explicit ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การฝึกอบรมและการเรียนรู้ (Training and Learning) วัตถุประสงค์ขององค์ประกอบนี้เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกระดับสำหรับการจัดการความรู้ โดยที่องค์กรจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวทางและหลักการของการจัดการความรู้ภายในองค์กร และควรที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการจัดการความรู้โดยที่อาจจะแยกตัวอย่างหรือกรณีศึกษาของบริษัทที่ประสบผลสำเร็จในเรื่องการจัดการความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการความรู้ ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้บุคลากรในองค์กรมองเห็นสิ่งที่จะได้รับจากการจัดการและแลกเปลี่ยนความรู้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4. การวัดผล (Measurements) การวัดผลถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่จะช่วยบอกถึงสถานะของกระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆภายในองค์กร ผลจากการวัดสะท้อนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถทบทวนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆรวมถึงปรับปรุงให้กระบวนการต่างๆประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์ของการวัดผลจึงไม่ใช่การควบคุมแต่เป็นการบริหารจัดการและการเรียนรู้พัฒนา การวัดผลเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยให้การริเริ่มการจัดการความรู้ภายในองค์กรประสบผลสำเร็จแบบยั่งยืนได้ ผู้บริหารขององค์กรย่อมต้องการที่จะเห็นผลลัพธ์สะท้อนให้เห็นถึงการแลกเปลี่ยนและการจัดการความรู้ต้องมีการลงทุนเพิ่มเติมในเรื่องของระบบต่างๆหรือตัดสินใจที่จะให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้นอกจากนั้นการวัดผลยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้องค์กรทราบถึงสถานะในขณะนั้นว่าได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้วหรือยังอย่างไรก็ตามผลลัพธ์ของการจัดการ

ความรู้หรือแม้แต่มูลค่าของรู้นั้นเป็นเรื่องใหม่และยังไม่ค่อยชัดเจนนัก การวัดผลตอบแทนจากการลงทุนทางการจัดการความรู้หรือการวัดผลตอบแทนความรู้เป็นเรื่องที่ละเอียดและซับซ้อนเป็นอย่างมากเนื่องจากผลลัพธ์ต่างๆที่องค์กรได้จากความรู้หรือการจัดการความรู้สามารถแทรกตัวอยู่ได้ในทุกอณูของการทำธุรกิจองค์กรการแยกผลลัพธ์ที่เกิดจากความรู้และการจัดการความรู้ล้วนๆจึงเป็นสิ่งที่ทำยาก แม้แต่องค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการความรู้ยังต้องใช้เวลามากกว่าที่สามารถวัดผลจากการวัดความรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

5. การยกย่องชมเชยและรางวัล (Recognizing and Rewards) องค์กรจะต้องใช้การยกย่องชมเชยและให้รางวัลเป็นแรงจูงใจในช่วงเริ่มต้นเพื่อโน้มน้าวให้บุคลากรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการแลกเปลี่ยนความรู้แต่ในระยะยาวแล้วสิ่งที่จะสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรในองค์กรสนใจแลกเปลี่ยนความรู้ได้ดีที่สุด คือ ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง เช่นการเขาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการได้รับการยกย่องหรือชมเชยจากองค์กร³⁶

การจัดการความรู้เป็นการปฏิบัติไม่จบสิ้น เนื่องจากมีความรู้ใหม่ๆเกิดขึ้นตลอดเวลาและมีการปรับเปลี่ยนไปตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงการจัดการความรู้ที่ ประพนธ์ ผาสุกยัต ได้ให้ไว้มีองค์ประกอบดังนี้

1. การเข้าถึงความรู้เป็นการสืบข้อมูลและทำความเข้าใจในรู้นั้นๆให้เกิดความเข้าใจว่ารู้นั้นเกี่ยวกับสิ่งใด มีรายละเอียดใด มีสาระของรู้นั้นตรงตามที่ต้องการหรือไม่
2. การนำรู้นั้นไปใช้เป็นการนำรู้นั้นที่เข้าถึงมาวิเคราะห์เพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนา และองค์กรให้สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้
3. การแบ่งปันรู้นั้นเป็นการนำรู้นั้นเข้าถึงและจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาแล้วเล่าสู่กันฟังระหว่างบุคคล ทีมงาน และพิจารณาถึงข้อดี แนวทางที่ผิดพลาด เพื่อนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติในคราวต่อไป
4. การเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการร่วมแสดงความคิดและแลกเปลี่ยนรู้นั้นจากประสบการณ์ ความชำนาญ การปฏิบัติงาน การทดลอง การฝึกอบรมหรือศึกษาดูงาน เป็นการเพิ่มพูนรู้นั้นและทำความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนทักษะที่เป็นเทคนิคใหม่ๆ
5. การสร้างรู้นั้นเป็นการสร้างสรรค์รู้นั้นขึ้นจากการเข้าถึงและการแบ่งปันกันเพื่อเป็นรู้นั้นๆ ความรู้เฉพาะ โดยการประมวน ความชัดเจน ความถูกต้องและทันสมัยตลอดจนสารใจง่ายเพื่อการนำมาประยุกต์ใช้ต่อไป
6. การเรียนรู้เพื่อยกระดับเป็นการเข้าถึงและแสวงหารู้นั้นเพิ่ม เนื่องจากรู้นั้นที่มีอยู่

³⁶ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ,การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ,(กรุงเทพฯ:ธรรมกมลการพิมพ์,2547),24-25

อย่างมากมายและกระจายอยู่ทั่วไป ตลอดจนมีความรู้เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นพลังในการปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและรวดเร็ว นอกจากนี้จะเป็นการยกระดับความรู้แล้วยังเป็นการยกระดับตัวบุคคลในการปฏิบัติงาน การดำรงชีวิตในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรู้เท่าทัน เป็นต้น³⁷

ส่วนองค์ประกอบในการจัดการความรู้ตามแนวคิดของมาร์ควอร์ด(Marquardt)ซึ่งมีความน่าสนใจและนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กรดังนี้

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)เป็นการแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานซึ่งแสวงหาทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรอันเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มพลังในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นในทุกองค์ความรู้ภายในองค์กรเช่น การให้ความรู้แก่พนักงาน มีการสอนงาน การฝึกอบรม การสัมมนาและการประชุม ประสบการณ์ในการทำงานที่ลงมือปฏิบัติในกระบวนการต่างๆส่วนความรู้ภายนอกนั้น ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งต่างๆประเภทสิ่งพิมพ์วีดีโอ เว็บไซต์ บทความข้อมูลข่าวเกี่ยวข้องการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

2. การสร้างความรู้(Knowledge Creation) เป็นกรสร้างสรรค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการหยั่งรู้ที่สั่งสมจากประสบการณ์และความเข้าใจที่ลึกซึ้งจากการแสวงหาในรูปแบบต่างๆที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล

3. การจัดเก็บข้อมูลและการนำกลับมา(Knowledge Storage and Retrieval) การจัดเก็บข้อมูลและข้อมูลที่ถูกต้องที่ผ่านการประเมินและสาระข้อเท็จจริง กระชับ ชัดเจนและเข้าใจง่ายตลอดจนจำแนกรายการต่างๆเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ส่วนการนำกลับมาใช้หรือการนำมาปรับใช้นั้น องค์กรต้องให้ความรู้แก่พนักงานเกี่ยวกับช่องทางและวิธีการสืบค้น ซึ่งอาจทำเป็นคู่มือการใช้ ทำสมุดจัดเก็บรายชื่อข้อมูลและทักษะของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านเพื่อความรวดเร็วในการนำมาใช้ประโยชน์ได้ทันการณ์

4. การถ่ายโอนและการใช้ประโยชน์(Knowledge Transfer and Utilization) การใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ที่จำเป็นจะต้องถ่ายโอนให้ทั่วถึงองค์กรเพื่อการนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติและการขับเคลื่อนงานไปสู่เป้าหมาย การถ่ายโอนสามารถกระทำได้หลายรูปแบบเช่นการสื่อสารด้วยข้อความจากการเขียนคู่มือ การฝึกอบรม การประชุม การเยี่ยมชมการปฏิบัติงานการหมุนเวียนการ

³⁷ ประพนธ์ ฝาสุกยัต,การจัดการความรู้ ฉบับขับเคลื่อน(กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ไยไหม,2550),27-35

ทำงาน การเล่าเรื่อง การถ่ายโอนผ่านการทำงาน³⁸จากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบในการจัดการความรู้ที่นักการศึกษาหลายๆท่านได้ให้ทัศนะมาแล้วนั้นสรุปได้ว่า 1)ด้านบุคคล บุคคลในองค์กรมีความระหนักรู้มีความพร้อมและร่วมมือกันในการทำงานด้วยความสมัครใจยอมส่งผิงในงานที่ดำเนินนั้นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 2)ด้านกระบวนการบุคลากรทุกคนมีความร่วมมือกันในการจัดการความรู้ในทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบ 3)การดำเนินการจัดการความรู้ที่มีการติดตามความก้าวหน้าและจัดบันทึกเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ 4)การพัฒนาที่มีการปรับปรุงแก้ไขความรู้ให้สมบูรณ์ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อสะดวกและรวดเร็วในการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดการความรู้

กระบวนการในการจัดการความรู้นี้มีผู้อธิบายไว้ว่า ประกอบด้วยกระบวนการต่างๆตามแนวคิดของผู้ให้คำอธิบายดังนี้

วิจารณ์ พานิช ได้เสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้มีการนำความรู้มาใช้ประโยชน์ ประกอบด้วย

1. การกำหนดความรู้ที่ต้องการใช้ (Define) เป็นการนำวิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ กำหนดความรู้ที่ต้องการใช้
2. การเสาะหาและยึดกุมความรู้ (Capture) เป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการเสาะหาความรู้และยึดกุมความรู้ที่กระจัดกระจายหรือแฝงอยู่ตามที่ต่างๆมาใช้ประโยชน์ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอจนเกิดทักษะและความชำนาญในการเสาะหา ตลอดจนยึดกุมแหล่งความรู้ที่จะเสาะหา หรือจากที่ผู้ทำงานด้วยกันในองค์กร
3. การสร้างความรู้ (Create) ในมุมมองเดิม ความรู้จะต้องสร้างโดยผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในมุมมองใหม่ความรู้เกิดขึ้นทุกจุดของการทำงานโดยทุกคนที่ทำงานเป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในสมองซึ่งอาจจะพูดออกมาไม่ได้การสร้างความรู้อาจทำได้ทั้งก่อนลงมือทำระหว่างทำงานและสรุปประมวลประสบการณ์หลังจากการทำงาน
4. การกลั่นกรอง (Distill) ความรู้บางอย่างเป็นสิ่งล้ำสมัยบางอย่างเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพแวดล้อมจำเป็นต้องมีการกลั่นกรองเพื่อนำความรู้ที่เหมาะสมมาใช้
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) เป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะแต่ละคนมีมุมมองต่อความรู้ไม่เหมือนกันต้องมาแลกเปลี่ยนมิฉะนั้นจะเก็บอยู่ภายในตัวไม่มีการยกระดับความรู้ ถ้าหากขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่มีอยู่จะเก่าและล้ำสมัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นสิ่งที่ยากที่สุด คนไม่อาจ

³⁸ Michael J.Marquardt,อ้างถึงใน พรธิดา วิเชียรปัญญา,การจัดการความรู้พื้นฐานและการประยุกต์ใช้(กรุงเทพฯ:บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด,2457),43-48

แลกเปลี่ยนเพราะกลัวเสียเปรียบต้องสร้างเงื่อนไขและกติกาที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน การแบ่งปันให้เกิดประโยชน์แก่ผู้มีพฤติกรรมแบ่งปันความรู้และไม่ให้ผลประโยชน์แก่ผู้มีพฤติกรรมกักตุนหรือปกปิดความรู้

6. การประยุกต์ใช้ความรู้ (User) ทำให้เกิดผลจากการใช้ความรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริหารพัฒนากระบวนการทำงานพัฒนาสมาชิกองค์กร³⁹

ส่วนน้ำทิพย์ วิภาวิน ได้นำเสนอว่ากระบวนการของการจัดการความรู้ ประกอบด้วยแนวทางและขั้นตอนการจัดการความรู้ ดังนี้

1. การจัดหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ(Knowledge acquisition) หมายถึง การจัดหาความรู้เป็นขั้นตอนของการพัฒนาและการสร้างความรู้ใหม่เช่น การวิจัยและพัฒนา รวมทั้งมีการจัดหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ

2. การแบ่งปันความรู้(Knowledge Sharing) หมายถึง เป็นการใช้ความรู้ร่วมกันในองค์กร มี 4 ระดับได้แก่ เป็นความรู้เชิงข้อเท็จจริง เป็นความรู้เชื่อมโยงกับโลกของความเป็นจริง เป็นความรู้เชิงเหตุผลระหว่างเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ เป็นความรู้เชิงความคิดสร้างสรรค์ริเริ่ม เป็นการแบ่งปันความรู้เป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในองค์กร

3. การใช้หรือเผยแพร่ความรู้(Knowledge utilization) หมายถึง การเผยแพร่สารสนเทศให้คนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ในองค์กรได้เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจและทำให้การดำเนินงานไม่ผิดพลาด⁴⁰

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้กำหนดขั้นตอนหลักของกระบวนการจัดการความรู้ไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การบ่งชี้ความรู้(Knowledge Identification) หมายถึงการค้นหาว่ามีอะไรอยู่บ้างในองค์กรที่มีผู้เกี่ยวข้องหรือลูกค้า(Stakeholder/C-Customer) ต้องการทราบแล้วพิจารณาว่าความรู้นั้นเป็นรูปแบบใดอยู่ที่ใครเช่นการบันทึกลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี วิธีการปฏิบัติงาน หรือความรู้ อะไรบ้างที่องค์กรจำเป็นต้องมี

2. การสร้างและแสวงหาความรู้(Knowledge Creation and Acquisition) หมายถึงการกำหนดวิธีการในการดึงดูความรู้จากแหล่งต่างๆที่อยู่กระจัดกระจายมารวมไว้ (C-Convenience) การจำทำเนื้อหาให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการหรือลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใช้(C-

³⁹ วิจารณ์ พานิช, การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ,2549),12

⁴⁰ น้ำทิพย์ วิภาวิน,การจัดการความรู้กับคลังความรู้,(กรุงเทพฯ:เอสอาร์ พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด,2547),19

Communication) การสร้างความรู้ขึ้นจากความรู้เดิมที่มีอยู่หรือนำความรู้จากภายนอกองค์กรมาใช้ เพื่อให้องค์กรมีความรู้ที่จำเป็นต้องมีแต่ยังไม่มี

3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ(Knowledge Organization) หมายถึง การจัดการความรู้ให้เป็นระบบเพื่อให้ผู้ใช้สามารถค้นหาและนำความรู้ประเภทต่างๆ เพื่อให้การเก็บรวบรวม การค้นหา การนำมาใช้ได้ง่ายและรวดเร็วและการแบ่งชนิดหรือประเภทความรู้โดยคำนึงว่าผู้เข้าไปใช้อย่างไร และลักษณะการทำงานของบุคลากรเป็นแบบใด เช่น แบ่งตามความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญของบุคลากร หัวข้อ หัวเรื่อง หน้าที่ กระบวนการ ประเภทของผลิตภัณฑ์ บริการ ตลาด หรือกลุ่มลูกค้า เป็นต้น

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้(Knowledge Codification and Refinement) หมายถึงการประมวลความรู้ให้อยู่ในรูปแบบและภาษาที่เข้าใจง่ายและสะดวกต่อการใช้ซึ่งทำได้หลายลักษณะคือจัดทำหรือปรับปรุงแบบของเอกสารให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กรทำให้การป้อนข้อมูลการจัดเก็บการค้นหาและการใช้ข้อมูลทำได้สะดวกและรวดเร็วและการใช้ภาษาเดียวกันทั้งทั้งองค์กรโดยจัดทำคำอธิบายศัพท์คำจำกัดความ ความหมายของคำต่างๆที่แต่ละหน่วยงานใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันและการเรียบเรียงตัดต่อและปรับปรุงเนื้อหาให้มีคุณภาพดีในแง่ต่างๆ เช่น ครบถ้วน เทียบตรงทันสมัย สอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้ใช้

5. การเข้าถึงความรู้(Knowledge Access) หมายถึงมีวิธีการในการจัดเก็บและกระจายความรู้เพื่อให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ได้โดยมีการกระจายความรู้ให้ผู้ใช้ทั้ง 2 ลักษณะคือ การป้อนความรู้ (Push) เป็นการส่งข้อมูล ความรู้ให้ผู้รับโดยผู้รับไม่ได้ร้องขอ เช่น การส่งหนังสือเวียนแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆข่าวสารต่างๆ หรือข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการขององค์กรและการให้โอกาสเลือกใช้ความรู้(Pull)คือการใช้ที่ผู้รับสามารถเลือกหรือรับใช้เฉพาะเฉพาะข้อมูล ความรู้ที่ต้องการเท่านั้น ซึ่งช่วยลดปัญหาการได้รับข้อมูล ความรู้ที่ไม่ต้องการมากเกินไป

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้(Knowledge Sharing) หมายถึงการแบ่งปันความรู้ที่ชัดเจน(Explicit Knowledge) โดยวิธีต่างๆ เช่น การจัดทำเอกสาร จัดทำฐานความรู้ หรือการจัดทำสมุดหน้าเหลือง โดยเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และมีการแบ่งปันความรู้ประเภทความรู้ฝังอยู่ในคน(Tacit Knowledge)ซึ่งอาจใช้วิธีผสมผสานเพื่อผู้ใช้ข้อมูลสามารถเลือกใช้ได้ตามสะดวก

7. การเรียนรู้(Learning) หมายถึงบุคลากรเกิดการเรียนรู้ ซึ่งอาจสังเกตได้จากความสามารถในการทำงานที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพสูงซึ่ง สามารถแก้ไขปัญหาในงานได้ดีขึ้นและเกิด

ความรู้ใหม่ๆขึ้นช่วยเพิ่มพูนองค์ความรู้ขององค์กรที่มีอยู่แล้วให้เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆและนำไปสู่การทำให้องค์กรมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในที่สุด⁴¹

ในส่วนทัศนคติของการจัดการความรู้ที่มาร์ควอร์ด(Marquardt)ให้ไว้มีกระบวนการทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การแสวงหาความรู้(Acquisition) หมายถึง ความรู้ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและบุคลากรย่อมต้องการความรู้เพิ่มมากขึ้นเพื่อการพัฒนาตนและการปฏิบัติงานจึงต้องแสวงหาความรู้จากการเก็บรวบรวมจากแหล่งต่างๆทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2. การสร้างความรู้(Creation) หมายถึง เป็นการก่อให้เกิดความรู้ใหม่ด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลทั้งในและนอกองค์กร การรวบรวมความรู้กลับมาวิเคราะห์สร้างสรรค์ให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องตามหลักการ ทฤษฎีอย่างเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกับบริบทที่เป็นจริงและเข้าใจที่ตรงกันเป็นสากล

3. การจัดเก็บความรู้(Storage) ข้อมูลที่ผ่านการสร้างแล้วนั้นนำมาแยกและจัดเป็นกลุ่มตามสาระที่สัมพันธ์กันกำหนดรูปแบบที่จัดเก็บเป็นแบบมาตรฐาน เอกสาร บันทึก หรือนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บ ที่เป็นระบบสามารถนำกลับมาใช้ได้สะดวก

4. วิเคราะห์และจัดแหล่งข้อมูล(Analysis and Data Mining) หมายถึง การนำความรู้ที่จัดเก็บไว้มาทำการวิเคราะห์ แบ่งหมวดหมู่ จัดกลุ่ม สรุปใจความสำคัญ จัดทำแผนผังความสัมพันธ์ต่อกัน สำรองปรับปรุงให้ทันสมัย ตลอดจนนำเทคนิคใหม่ๆมาใช้เพื่อให้เกิดความมั่นคงในการจัดเก็บและสะดวกเมื่อนำมาใช้ มีการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกทำให้มีข้อมูลความรู้เพิ่มมากขึ้น

5. การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้(Transfer and Dissemination) หมายถึง การเข้าถึงและการนำมาใช้การถ่ายโอนความรู้ด้วยการเขียน การพูดคุย การเปลี่ยนงาน การนำเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการถ่ายโอนและเผยแพร่ข้อมูลให้มีความรวดเร็วมากขึ้น

6. การประยุกต์ใช้และการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง(Application and Validation) หมายถึง การมีข้อมูลความรู้จากแหล่งข้อมูลที่มาพอแก่การนำมาใช้เป็นความเข้มแข็งและสามารถในการแข่งขันตลอดจนการเติบโตที่มั่นคงขององค์กร⁴²จากแนวคิดเกี่ยวกับจากแนวคิดเกี่ยวกับการ

⁴¹ สำนักงานพัฒนาระบบราชการ, **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้**, โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,2552), 83-87

⁴² Marquardt J.Michael,**Building the Learning Organization:Mastering the 5 Elements for Corporate Learning**(Davis-Black Publishing,a division of CPP,Inc,Copyright,2005),240-301

จัดการความรู้ที่นักการศึกษาหลายๆท่านได้ให้ทัศนะมาแล้วนั้นการจัดการความรู้ที่นักการศึกษาหลายๆท่านได้ให้ทัศนะมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ไม่จำกัดชั้นตอนเพราะทุกคนและทุกๆองค์กรมีหลายแนวคิดซึ่งแต่ละองค์กรสามารถร่วมกันกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับสถานะและบริบทขององค์กรเพื่อนำไปใช้ได้ตามต้องการในการปฏิบัติงานและการพัฒนาขององค์กรนั้นๆตามมุมมองที่เป็นไปอย่างเหมาะสมและเพื่อให้งานสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางเอาไว้

การจัดการความรู้ในสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครู เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน คุณภาพการศึกษา จะต่ำหรือสูง จึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครูเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ของครูจะต้องอาศัยความรู้และกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการความรู้ ซึ่งจะต้องดำเนินงานร่วมกับนักศึกษา ผู้บริหาร และชุมชน ทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติ ผู้นำ ผู้ร่วมมือ ดังนั้น บทบาทในการจัดการความรู้ของครูจึงอาจกล่าวได้ดังนี้

1. การจัดการความรู้ของตนเอง เป็นการจัดการความรู้ในระดับบุคคล ในฐานะผู้นำในการจัดการเรียนการสอนและทำงานร่วมกับผู้เรียนครูผู้อื่นในสถานศึกษาผู้บริหารและชุมชน
2. การจัดการความรู้ในชั้นเรียน เป็นการจัดการความรู้ร่วมกับผู้เรียนในชั้นเรียน โดยเป็นผู้นำ ผู้สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. การจัดการความรู้ของสถานศึกษา เป็นการจัดการความรู้ระดับองค์กร โดยร่วมมือกับผู้บริหาร คณะครู และนักศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
4. การจัดการความรู้ในชุมชน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญของชุมชนมีบทบาทหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของชุมชน รวมทั้งมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนครูจึงมีบทบาทในการจัดการความรู้ให้ชุมชน

เมื่อครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญและมีความจำเป็นจะต้องเป็นครูจัดการความรู้ในระดับต่างๆครูจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความสามารถและทักษะในการจัดการความรู้สูงขึ้นซึ่งมีเทคนิคสามารถกระทำได้ดังนี้

1. ขั้นการกำหนดความรู้ ครูจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแต่ละระดับ เพื่อนำมากำหนดความรู้ที่ต้องการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งให้ความร่วมมือกับวิทยาลัยและบุคคลอื่นในการคิดวางแผนกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ขั้นการแสวงหาความรู้ ครูจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้สามารถของตนเองให้เข้าถึงความรู้ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การแสวงหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อนร่วมงานโดยการยอมรับในความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน

3. ขั้นการสร้างความรู้ ครูจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ นวัตกรรมของสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น เช่น การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น

4. ขั้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูจะต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สมาคมหรือชมรมทางวิชาชีพครู จัดขึ้นอยู่เสมอ รวมทั้ง ดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น การเขียนบทความทางวิชาการ เผยแพร่ในวารสารของสภาวิชาชีพ การแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางInternet เป็นต้น

5. ขั้นการเก็บความรู้ ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเก็บความรู้อย่างเป็นระบบในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการเก็บความรู้ในรูปแบบ Website วิกิพีเดีย แอปพลิเคชันที่กึ่งเสียง และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รวมทั้ง ครูจะต้องจัดทำแฟ้มพัฒนางานจัดทำเอกสารประกอบการสอนที่ได้จากการสร้างและการแลกเปลี่ยนความรู้

6. ขั้นการนำความรู้ไปใช้ ครูจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมโดยการนำเสนอความรู้ในโอกาสต่างๆ เช่นการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเป็นการเฉพาะ รวมทั้ง มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น วารสาร เว็บไซต์จดหมายข่าว เป็นต้น เทคนิคดังกล่าวข้างต้น ถ้าครูกระทำอยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่องก็จะทำให้เกิดทักษะและความชำนาญในการจัดการความรู้เพิ่มขึ้น เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (learning worker) ในที่สุดการพัฒนาการจัดการความรู้ของครูอาจดำเนินการได้หลายลักษณะ รวมทั้งการตรวจสอบจาก ตัวบ่งชี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการจัดการความรู้ของครูให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งจากการศึกษาของดร.วิลาวัลย์ มาคุ้ม โดยได้พัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทราบว่าองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครู มีดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการกำหนดความรู้ มีตัวชี้วัดสำคัญได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้มีการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ

2. องค์ประกอบด้านการแสวงหาความรู้ มีตัวบ่งชี้สำคัญ ได้แก่ ครูตระหนักถึงความรับผิดชอบในการเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ และครูได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในการแสวงหาความรู้ร่วมกัน

3. องค์ประกอบด้านการสร้างความรู้ มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษามีหน่วยงานหรือ

บุคลากรรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมสร้างความรู้ เช่น การจัดประชุมสัมมนา การอบรม การสาธิต การวิจัยในชั้นเรียน การระดมความเห็น การสนทนา เป็นต้นและผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีการสร้างความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

4. องค์ประกอบด้านการแลกเปลี่ยนความรู้มีตัวบ่งชี้สำคัญ ได้แก่ บรรยากาศการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับภายในสถานศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์และความรู้สึกและบรรยากาศการทำงานภายในสถานศึกษามีลักษณะเป็นเพื่อนร่วมงานมากกว่าการเคารพเชื่อฟัง

5. องค์ประกอบด้านการเก็บความรู้ มีตัวบ่งชี้สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการเก็บความรู้ของสถานศึกษาและครูมีความสามารถในการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ เช่น ในแฟ้มพัฒนางาน ตำราเรียน การลงในวารสาร และจดหมายข่าว เป็นต้น

6. องค์ประกอบด้านการนำความรู้ไปใช้มีตัวบ่งชี้สำคัญได้แก่ครูสามารถนำความรู้ความสามารถของตนไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษาจัดให้ครูที่มีความรู้และทักษะเป็นการเฉพาะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ อย่างไรก็ตาม การจัดการความรู้ของครูภายในสถานศึกษาเกิดจากการผสมผสานการทำงานของปัจจัยที่สำคัญ⁴³จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษาที่นักการศึกษาหลายๆท่านได้ให้ทัศนะมาแล้วนั้นสรุปได้ว่าการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเป็นองค์กรที่ให้ความรู้ด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่บุคคล และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความก้าวหน้าในด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น เพื่อการดำรงวิถีชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาและสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ ตามนโยบายของภาครัฐการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

การจัดการความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร) มีการดำเนินงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อีกทั้งความสามารถในการก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ซึ่งได้ระบุชัดเจนถึงหน้าที่ของส่วนราชการที่ต้องปฏิบัติและพัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สำนักงานกรรมการ

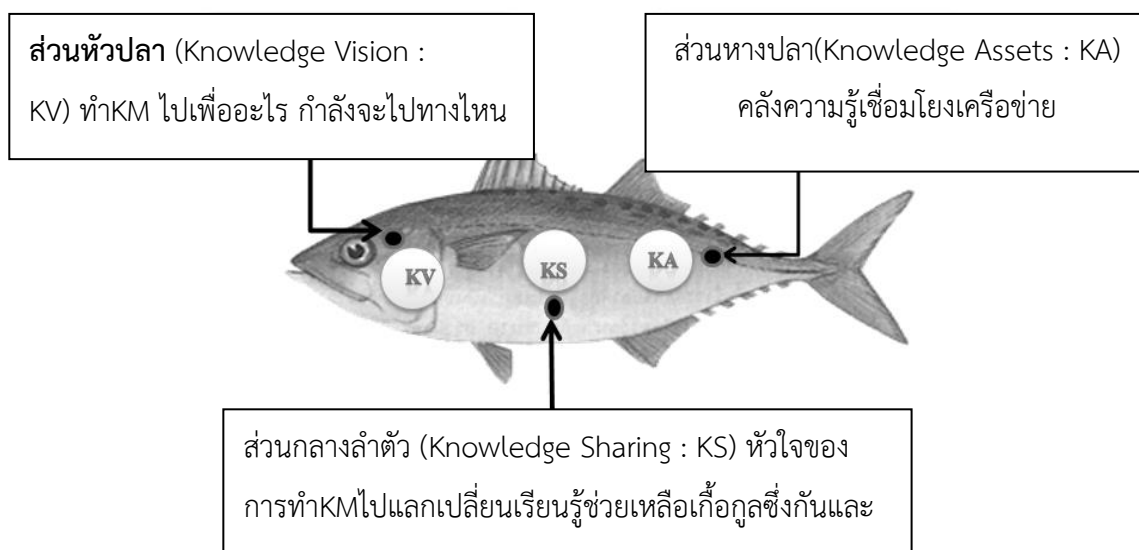
⁴³ วิลาวัลย์ มาคุ้ม,การจัดการความรู้ในการศึกษา,เข้าถึงเมื่อ 17 ตุลาคม 2560, เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/>

พัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร)ได้กำหนดให้หน่วยงานราชการทุกหน่วยงานจัดตั้งคณะทำงานในการจัดการความรู้ขึ้นในปี พ.ศ.2548 ตลอดจนจัดทำแผนการจัดการความรู้ การพิจารณาการประเมินผลการดำเนินงาน และมีรางวัลชมเชยต่อการปฏิบัติกระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วยกิจกรรม 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การบ่งชี้ความรู้ กล่าวคือ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และเป้าหมายขององค์กร
2. การสร้างและแสวงหาความรู้ กล่าวคือ การค้น แสวงหา รักษา และรวบรวมความรู้
3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ กล่าวคือ การสร้างระบบในการจัดเก็บข้อมูลและองค์ความรู้ อย่างเหมาะสม
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ เป็นการสร้างมาตรฐานในการสร้างเอกสารที่มีอยู่เดิม
5. การเข้าถึงความรู้ คือ ความสะดวกสบายในการเข้าถึง และสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ กล่าวคือ มีความหลากหลายในการจัดกระทำข้อมูลในส่วนนี้ โดยสามารถจัดทำเป็นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสาร เพื่อง่ายต่อการแลกเปลี่ยนเพื่อเรียนรู้
7. การเรียนรู้ เป็นการนำความรู้ไปใช้ แลกเปลี่ยน สร้างประโยชน์ พัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยสำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ระบุว่าควรมีการใช้หลักการประเมิน 5 หมวดในการประเมินกระบวนการจัดการความรู้⁴⁴

การจัดการความรู้ของสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสังคม(สคส.) โดยวิจารณ์ พานิช จัดตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนการจัดการความรู้ในสังคมไทย ซึ่งได้ร่วมกับองค์กรต่างๆตลอดจนได้ขับเคลื่อนเข้าสู่องค์กรการศึกษาโดยการสนับสนุนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และผลการดำเนินงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานเป็นที่น่าพอใจซึ่ง สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้ในสังคมไทย (สคส.) ได้พัฒนากระบวนการจัดการความรู้ให้เข้าใจได้ง่ายต่อการปฏิบัติลดความซับซ้อน โดยประพนธ์ ผาสุกยี่ต ซึ่งอยู่ในรูปแบบโมเดลปลาหู มีดังนี้

⁴⁴ สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้**, โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรุงเทพ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,2552), 82-87

แผนภูมิที่ 3 โมเดลการจัดการความรู้

ที่มา:ประพนธ์ ผาสุกยัต,การจัดการความรู้ ฉบับมือใหม่หัดขับ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทม์ไฮม ,2550),21-25

1. ส่วนหัวปลา (Knowledge Vision : KV) ส่วนที่เป็นเป้าหมาย คือเป้าหมาย วิสัยทัศน์ หรือทิศทางของการจัดการความรู้ มองหาเส้นทางที่เดินทางไปแล้วคิดวิเคราะห์ว่าจุดหมายอยู่ที่ไหน ต้องวางแบบใดไปในเส้นทางไหนและไปอย่างไรในที่นี้เราจะเปรียบเป็นการบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification)ก่อนที่เราจะทำงานอะไรซักอย่างเราต้องรู้ก่อนว่าเราต้องการอะไรจุดหมายคืออะไร และต้องทำอะไรบ้าง ต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร ความเป็นจริงของการจัดการความรู้ ไม่ใช่เป้าหมาย แต่เป็นกระบวนการหรือกลยุทธ์ที่ทำงานบรรลุผลตามที่ต้องการโดยใช้ความรู้เป็นฐานหรือเป็นปัจจัยให้งานสำเร็จ อาทิเช่นการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสู่ความเป็นเลิศการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพให้ได้รับการรองรับมาตรฐาน การจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงาน โดยที่ส่วนหัวปลาจะต้องเป็นของผู้ดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้ทั้งหมด หรือ คุณกิจ โดยมี คุณเอื้อ และ คุณอำนวยคอยช่วยเหลือ

2. ส่วนกลางลำตัว (Knowledge Sharing : KS) เป็นส่วนกิจกรรม คือ ส่วนลำตัวที่มีหัวใจของปลาอยู่ทำหน้าที่สูบฉีดเลือดไปเลี้ยงส่วนต่างๆของร่างกาย ในที่นี้เราจะเปรียบเป็น การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) คือเราจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศที่เกิดการเรียนรู้เพื่อให้คนเข้ามาแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน จัดเป็นส่วนสำคัญที่สุด และยากที่สุดในกระบวนการจัดการความรู้ ทั้งนี้เพราะจะต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้คนยินยอมพร้อมใจที่จะแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันโดยไม่หวงวิชาโดยเฉพาะความรู้ที่ซ่อนเร้นหรือความรู้ฝังลึกที่มีอยู่ในตัวผู้ปฏิบัติงานหรือคุณกิจพร้อมอำนวยให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบเป็นทีม ให้เกิดการหมุนเวียนความรู้ ยกระดับความรู้

และเกิดนวัตกรรม ส่วนตัวปลา บุคคลที่เป็นผู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ คุณกิจ โดยมี คุณอำนวย เป็นผู้คอยจุดประกายและอำนวยความสะดวก

3. ส่วนที่เป็นหางปลา (Knowledge Assets : KA) เป็นส่วนการจดบันทึก คือ องค์ความรู้ที่องค์กรได้เก็บสะสมไว้เป็นคลังความรู้หรือขุมความรู้ ซึ่งมาจาก 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นความรู้ที่ชัดแจ้งหรือความรู้เปิดเผย (Explicit Knowledge) คือ ความรู้เชิงทฤษฎีที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น เอกสาร ตำรา และคู่มือปฏิบัติงาน เป็นต้นและส่วนที่เป็นความรู้ซ่อนเร้นหรือความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) คือ ความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน ไม่ปรากฏชัดเจนเป็นรูปธรรม แต่เป็นสิ่งที่มีความค่ามาก เมื่อบุคคลออกจากองค์กรไปแล้ว และความรู้นั้นยังคงอยู่กับองค์กรไม่สูญหายไปพร้อมกับตัวบุคคล การจัดการความรู้ในส่วนนี้เป็นส่วนที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการจัดเก็บ จัดหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการเข้าถึง และปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ(Update) ช่วยทำหน้าที่เป็นพื้นที่เสมือน (Virtual Space) ให้คนที่อยู่ไกลกันสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้(Share and Learn) ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นบุคคลที่เป็นผู้สกัดแก่นความรู้ คือ คุณกิจ โดยมี คุณลิขิต เป็นผู้ช่วยจดบันทึกโดยที่ในบางกรณี คุณลิขิต ก็ช่วยตีความด้วย

ในสังคมไทยมีการจัดการความรู้ที่ทำกันอยู่ตามธรรมชาติโดยไม่รู้ตัวอยู่ไม่น้อยกล่าวคือมี ตัวปลา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันแต่มักจะละเลย หางปลา คือการจดบันทึกความรู้ปฏิบัติ สำหรับไว้ใช้งานและยกระดับความรู้ในสังคมไทยจึงควรกำหนดให้มี คุณลิขิต คอยทำหน้าที่นี้โดยตรงหากเปรียบเทียบการจัดการความรู้เหมือนปลาตัวหนึ่งซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนหัว กลางลำตัว และหาง รูปร่างของปลาแต่ละตัวหรือการจัดการความรู้ของแต่ละองค์กรจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับจุดเน้นขององค์กรนั้นๆ เช่นบางองค์กรเน้นที่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งหมายถึง ส่วนกลาง ลำตัวปลาก็จะใหญ่กว่าส่วนอื่นๆ ในขณะที่บางองค์กรอาจจะเน้นที่คลังความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง องค์กรนั้นจะมีส่วนหางปลาใหญ่กว่าส่วนอื่นๆโดยทุกส่วนนั้นมีความสำคัญและเชื่อมโยงถึงกันเพื่อให้การจัดการความรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหากส่วนใดที่ทำแล้วบกพร่องหรือไม่ชัดเจนก็จะส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆตามมาด้วยสรุปได้ว่า ในกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่แนบแน่นอยู่กับการทำงานนี้ เราแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันสภาพจิตทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับมีสติรู้สำนึก ระดับจิตใต้สำนึก และระดับจิตเหนือสำนึกอย่างซับซ้อน โดยที่จิตของสมาชิกทุกคนมีอิสระในการคิด การตีความตามพื้นฐานของตน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นี้อาศัยพลังความแตกต่างของสมาชิก โดยมีจุดร่วมอยู่ที่การบรรลุคือที่หัวปลา⁴⁵

⁴⁵ ประพนธ์ ฝาสุกยัต,การจัดการความรู้ ฉบับมือใหม่หัดขับ (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ไผ่ไหม ,2550),21-25

ปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ

ปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จนั้นมีผู้อธิบายไว้หลายท่านด้วยกันซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆตามแนวคิดของผู้ให้คำอธิบายดังนี้

บุญดี บุญญาภิจ ได้อธิบายถึงปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำและกลยุทธ์ การจัดการความรู้จะไม่ประสบความสำเร็จอย่างราบรื่นถ้าปราศจากการสนับสนุนจากผู้บริหารขององค์กร ผู้บริหารจะต้องเข้าใจแนวคิดและตระหนักถึงประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับจากการจัดการความรู้เพื่อที่จะสามารถสื่อสารและผลักดันให้มีการจัดการความรู้ในองค์กร

2. วัฒนธรรมองค์กร ประโยชน์ข้างต้นจะเป็นคำกล่าวที่ไม่เป็นความจริง และกิจกรรม

3. ทางด้านการจัดการความรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์กรโดยตรง สิ่งสำคัญซึ่งจะช่วยให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จในการจัดการความรู้ได้ก็คือวัฒนธรรมของการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างบุคคลากรภายในองค์กร

4. เทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านการจัดการความรู้ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนความรู้สามารถทำได้ง่ายขึ้นนอกจากนี้แล้วระบบฐานข้อมูลและ Knowledge Portal ที่ทันสมัยก็มีส่วนช่วยให้การจัดการความรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. การวัดผล องค์กรจะไม่สามารถพัฒนาปรับปรุงได้เลยถ้าไม่ทราบถึงสถานะปัจจุบัน และองค์กรจะไม่มีทางทราบถึงสถานะปัจจุบันถ้าไม่มีการวัดผล ดังนั้นการวัดผลของการจัดการความรู้จะช่วยให้องค์กรสามารถทบทวน ประเมินผล และทำการปรับปรุงกลยุทธ์และกิจกรรมต่างๆ⁴⁶

ส่วนเงษา นกน้อยได้อธิบายปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จไว้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและเหมาะสมกับการแลกเปลี่ยนความรู้จะทำให้พนักงานในองค์กรรู้สึกอยากที่จะหาความรู้ใหม่ๆจัดเก็บความรู้และเผยแพร่ความรู้ที่มีอยู่ให้แก่พนักงานคนอื่นในองค์กร

2. โครงสร้างขององค์กร การสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่นการกระจายอำนาจมีการพัฒนาความรู้ในองค์กรมีการเข้าถึงความรู้ได้ง่ายมีการกำหนดบทบาทของคน และกลุ่มคนให้ชัดเจนในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้องค์กรมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน

⁴⁶ บุญดี บุญญาภิจ,การจัดการความรู้,(กรุงเทพฯ:พิมพ์โดยบริษัท จีรวัดน์ เอ็กซ์เพรส จำกัด ,2548),16

3. มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนร่วมกันองค์กรจะต้องกำหนดจุดประสงค์และประโยชน์ต่อองค์กรที่ชัดเจน เช่น ช่วยประหยัดงบประมาณ หรือช่วยทำให้เกิดรายได้แก่บริษัทเพื่อให้พนักงานทราบเป้าหมายเดียวกัน

4. ผู้นำความรู้ต้องการต้องมีผู้นำความรู้หรือผู้อำนวยการที่จะเป็นคนผลักดันโครงการจัดการความรู้เป็นจริง โดยการสร้างระบบความผูกพันและความกระตือรือร้นให้เกิดกับพนักงานทุกคนในองค์กร

5. มีกระบวนการจัดการความรู้ที่เป็นระบบ องค์กรต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ โดยให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ใช้และผู้จัดหาสารสนเทศโดยจะต้องสร้างกระบวนการจัดการความรู้ที่ชัดเจนตั้งแต่กระบวนการแสวงหาความรู้สร้างความรู้จัดเก็บความรู้ ถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์

6. ระบบการบริหารงานและการให้รางวัลระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ระบบติดตามและประเมินผลการคัดเลือกคนเข้ามาทำงานหรือการให้ผลตอบแทนที่จูงใจในการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยติดตามผลอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอจำมีผลต่อการจัดการความรู้

7. เทคโนโลยีเนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การจัดการความรู้แพร่หลายและมีความเป็นไปได้มากขึ้น ปัจจุบันความรู้สมัยใหม่ไม่สามารถแยกจากเทคโนโลยีสารสนเทศเนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยอำนวยความสะดวกในการเผยแพร่ความรู้ช่วยในการวัดความคุ้มค่าประสานความรู้ และเป็นหลักประกันว่าความรู้ที่ได้ถูกต้องและโดยใช้วิธีที่ถูกต้อง

8. ผู้นำ ผู้นำจะให้การสนับสนุนด้านนโยบายการใช้ทรัพยากรการสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัลแก่พนักงานที่สร้างประโยชน์ให้เกิดแก่องค์กรผู้นำยังมีบทบาทช่วยพิจารณาว่า การจัดการความรู้สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ขององค์กรหรือไม่รวมทั้งมีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการความรู้ให้เกิดขึ้นภายในองค์กร⁴⁷

ในส่วนของพรณี สวนเพลง ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จไว้ดังนี้

1.ภาวะผู้นำเป็นการกำหนดทิศทางความเชื่อมโยงและค่านิยมเพื่อก่อให้เกิดความมุ่งมั่นรวมทั้งองค์กร และการประเมินผลลัพธ์จากที่คาดหวังไว้

2.โครงสร้าง เป็นรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อเสริมการจัดการความรู้ต้องกำหนดและแสดงออกเป็นพฤติกรรมเป็นวัฒนธรรมมุ่งสู่องค์กรการเรียนรู้และแบ่งปันองค์ความรู้ด้วยกัน

⁴⁷ เจษฎา นกน้อย, นานาพรรณชนะการจัดการความรู้และการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้, (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), 21

3. เทคโนโลยีและกระบวนการสิ่งที่สำคัญคือเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโดยเฉพาะระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเพื่อให้การจัดการข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและง่ายต่อการใช้งาน

4. การให้รางวัลและการยอมรับเพื่อสร้างแรงจูงใจต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพราะการที่ผู้เชี่ยวชาญทางองค์กรจะแบ่งปันหรือถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนออกมา ควรเกิดจากความสมัครใจเป็นหลักและจะเป็นจริงได้ ต้องมีแรงกดดันและแรงจูงใจเป็นสำคัญ

5. การวัดและประเมินผลหากไม่มีการวัดและการประเมินผลเราไม่สามารถจัดการหรือปรับปรุงกระบวนการให้ดีขึ้นได้

6. ความรู้ทักษะและขีดความสามารถของทีมงานเกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ความรู้

7. การจัดการ เป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมสร้างให้ทุนปัญญาในองค์กรที่มีระดับสูงดังนั้นการจัดการองค์ความรู้จึงเป็นเกณฑ์การพิจารณาและเป็นภารกิจขององค์กรเพื่อมุ่งสู่องค์กรที่เป็นเลิศซึ่งทุกส่วนล้วนเป็นสิ่งสำคัญสำคัญและขาดมิได้⁴⁸

จากแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จที่นักการศึกษาหลายๆ ท่านได้ให้ทัศนะมาแล้วนั้นสรุปได้ว่าการจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารซึ่งผู้บริหารในองค์กรต้องมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญรวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการความรู้มีเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่ชัดเจนและมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้ เช่น ค้นหาความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล จัดระเบียบและดึงเอาความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสมอีกทั้งได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกระดับ และบุคลากรต้องตระหนักถึงความสำคัญและเห็นถึงคุณค่าของการจัดการความรู้และจะต้องมีการวัดผลของการจัดการความรู้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรทราบถึงสถานะ และความคืบหน้าของการจัดการความรู้ ทำให้สามารถทบทวนและปรับปรุงกลยุทธ์ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อให้มีการพัฒนาการจัดการความรู้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ประโยชน์ของการจัดการความรู้

ในด้านของประโยชน์ของการจัดการความรู้ นั้น ทางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้เสนอไว้อย่างน่าสนใจว่า ประโยชน์ของการจัดการองค์ความรู้ ประกอบด้วย

1. เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร
2. ป้องกันการสูญหายของภูมิปัญญา ในกรณีที่บุคลากรเกษียณอายุ ลาออก หรือเสียชีวิต

⁴⁸ พรรณี สวนเพลง, เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมสำหรับการจัดการความรู้, (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด มหาชน, 2552), 27

3. เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและความอยู่รอด
4. เป็นการลงทุนในต้นทุนมนุษย์ ในการพัฒนาความสามารถที่จะแบ่งปันความรู้ที่ได้เรียนรู้มาให้กับคนอื่น ๆ ในองค์กร และนำความรู้ไปปรับใช้กับงานที่ทำอยู่ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เป็นการพัฒนาคน และพัฒนาองค์กร
5. ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการตัดสินใจและวางแผนดำเนินงานให้รวดเร็ว และดีขึ้น เพราะมีสารสนเทศหรือแหล่งความรู้เฉพาะที่มีหลักการ เหตุผล และน่าเชื่อถือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ
6. ผู้บังคับบัญชาสามารถทำงานเชื่อมโยงกับผู้ใต้บังคับบัญชาให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น ช่วยเพิ่มความกลมเกลียวในหน่วยงาน
7. เมื่อพบข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน ก็สามารถหาวิธีแก้ไขได้ทันที่
8. แปรรูปรูปร่างให้เป็นทุนซึ่งเป็นการสร้างความท้าทายให้องค์กรผลิตสินค้าและบริการจากความรู้ที่มี เพื่อเพิ่มคุณค่า และรายได้ให้กับองค์กร
9. เพื่อการสร้างสรรค์ และบรรลุเป้าหมายของจินตนาการที่ยิ่งใหญ่
10. เปลี่ยนวัฒนธรรมจากวัฒนธรรมอำนาจ / แนวตั้ง สู่ วัฒนธรรมความรู้ / แนวราบ
11. ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น
12. การจัดการความรู้ช่วยให้องค์กรมีความเข้าใจลูกค้า แนวโน้มของการตลาด และการแข่งขันทำให้เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน
13. การพัฒนาทรัพยากรสินทางปัญญาเป็นการพัฒนาความสามารถขององค์กรในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสินทางปัญญาที่มีอยู่
14. การยกระดับผลิตภัณท์ การนำการจัดการความรู้มาใช้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและบริการ
15. การบริหารลูกค้า การศึกษาความสนใจและความต้องการของลูกค้าจะเป็นการสร้าง ความพึงพอใจและเพิ่มยอดขาย และการสร้างรายได้⁴⁹

⁴⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, การจัดการองค์ความรู้, เข้าถึงเมื่อ 24 มิถุนายน 2560, เข้าถึงจาก <http://kmops.moph.go.th>.

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

1. โรงเรียนวัดนาขุนแสน (แกะและประชานุกูล)

โรงเรียนวัดนาขุนแสน (แกะและประชานุกูล) ตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2498 โดยการนำของเจ้าอาวาสวัด นาขุนแสนคือ พระอธิการแกะ ปณฺธิโต พร้อมด้วยคณะครูผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือช่วยกันก่อตั้งและให้ชื่อว่าโรงเรียนวัดนาขุนแสน(แกะและประชานุกูล)ซึ่งเดิมขึ้นกับอำเภอจอมบึงเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีนายยอดคุณรักษา เป็นครูใหญ่คนแรก

ปัจจุบันโรงเรียนวัดนาขุนแสน (แกะและประชานุกูล)ได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2560 มีนักเรียนรวม 116 คน ข้าราชการครู 10 นักการภารโรง 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบันคือ นายโสภณ ยิงทวี

2. โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อ

โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ตั้งอยู่ในเขตตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เปิดสอนในระดับอนุบาล – ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งสิ้น 636 คน มีครูทั้งสิ้น 34 คน

3. โรงเรียนบ้านตะโกกลาง

โรงเรียนบ้านตะโกกลาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นโรงเรียนชายแดน มีอาณาเขตด้านทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศพม่าระยะทางจากโรงเรียนถึงอำเภอสวนผึ้งห่างประมาณ 25 กิโลเมตรถึงจังหวัดราชบุรีระยะทางประมาณ 86 กิโลเมตรเดิมนักเรียนหมู่บ้านตะโกกลางต้องไปเข้าเรียนที่โรงเรียนสินแร่สยามซึ่งมีระยะห่างจากหมู่บ้านประมาณ 11 กิโลเมตร การเดินทางไป – กลับได้รับความลำบากเป็นอย่างยิ่ง เพราะต้องเดินทางด้วยเท้าลงห้วยและผ่านป่าเปลี่ยวและเต็มไปด้วยสัตว์ร้าย ไข้มาเลเรียชุกชุมในฤดูน้ำหลากน้ำจะไหลเชี่ยวจนเด็กนักเรียนไม่สามารถเดินทางไปโรงเรียนได้ ต่อมานายวัชระ แยมอรุณ ได้บริจาคที่ดินจำนวน 30 ไร่ มอบแก่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่137 อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เพื่อสร้างโรงเรียนของตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตะโกกลาง และเปิดทำการสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2532 โดยเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยมี ส.ต.อ.บุญเริ่ม ทองปาน ดำรงตำแหน่งครูใหญ่และรับโอนนักเรียนจากโรงเรียนสินแร่สยามกลับเข้ามาเรียน จำนวนประมาณ 30 คน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่137 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1 กรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย

ในปี พ.ศ.2541 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 1 ได้แจ้งความจำนงขอมอบโอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตะโกกลางให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน)รับไปดำเนินการต่อ โดยทำพิธีรับมอบเมื่อ

วันที่ 1 พฤษภาคม 2541 และได้ใช้ชื่อเรียกว่า โรงเรียนบ้านตะโกกลาง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสวนผึ้ง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยมีนายนิกร มณีโชติ ผู้อำนวยการโรงเรียนสินแร่สยามรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารและในปัจจุบัน นายเฉลียว เกื่อนภา ได้รับคำสั่งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ทำหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโกกลางปัจจุบันเปิดสอนในระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 112 คน มีครูทั้งสิ้น 40 คน

4. โรงเรียนบ้านห้วยผาก

โรงเรียนบ้านห้วยผาก ตั้งอยู่เลขที่ 153 หมู่ที่ 7 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เดิมเป็นโรงเรียนตำรวจชายแดนอนุเคราะห์ที่ 7 เริ่มทำการก่อสร้างและสร้างแล้วเสร็จเมื่อเดือนกรกฎาคม 2507 เปิดทำการสอนตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2507 เป็นโรงเรียนที่สร้างขึ้นด้วยความอุปถัมภ์ของกองกำกับการตำรวจชายแดนเขต 7 ในวงเงินก่อสร้าง 30,000 บาท เหตุผลที่สร้างโรงเรียนนี้เพราะเป็นท้องถื่นกันดารห่างไกลความเจริญและการคมนาคมไม่สะดวกความมุ่งหมายในการสร้างโรงเรียนนี้ เนื่องจากพื้นที่ของโรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของหมวดตำรวจชายแดนที่ 704 ซึ่ง ร.ต.อ. ชื่น เพชรสุวรรณ เป็นผู้บังคับหมวดได้พิจารณาเห็นว่าพื้นที่นี้ยังมีนักเรียนที่ไม่รู้หนังสือไทยอยู่เป็นจำนวนมากและอยู่ห่างไกลโรงเรียนอื่น เด็กไม่สามารถเดินทางไปเรียนที่โรงเรียนอื่นได้ จึงเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาให้สร้างโรงเรียนนี้ขึ้น เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้จัดตำรวจชายแดนที่ 704 เข้าทำการสอน 2 นาย คือ ส.ต.อ. รำเพย สุวรรณเสวก และพลฯสุดใจ ทองพันทาเริ่มทำการสอนเด็กที่ไม่รู้หนังสือเลยจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในวันที่ 8 ตุลาคม 2511 ผู้กำกับตำรวจชายแดนเขต 7 ได้มอบโอนโรงเรียนบ้านห้วยผากให้กับท่านผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ให้โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี มีอาคารเรียนแบบองค์การ 003 จำนวน 3 ห้องเรียน บ้านพักครูแบบกรมสามัญ จำนวน 1 หลัง และได้จัดครูจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จำนวน 2 คน คือ นายสุวัฒน์ อามฤคโชคอำนวย และนายวิเชียร แซ่อิว มาทำการสอนเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2511 ปัจจุบันโรงเรียนบ้านห้วยผาก มีนายรุ่ง สว่างเกตุ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา มีครูและบุคลากรรวมทั้งสิ้น 14 คน

5. โรงเรียนสินแร่สยาม

โรงเรียนสินแร่สยาม ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2519 ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาล 1- อนุบาล 2 จำนวน 98 คนและระดับประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 354 คน ในปีการศึกษา 2559 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 452 คน จำนวนครู 16 คน

ผู้บริหาร 1 คน ครูจ้างสอน 1 คน ครูเด็กพิเศษเรียนร่วม 1 คน นักการภารโรง 1 คน แม่ครัว 1 คน มีอาคารเรียนถาวรจำนวน 4 หลัง อาคารประกอบ 3 หลังอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง บ้านพักครูชนิด เรือนแถว 2 หน่วย 1 หลัง บ้านพักครูเดี่ยว 2 หลัง บ้านพักครู 2 ห้อง 1 หลัง บ้านพักนักการภารโรง 1 หลัง

โรงเรียนได้เข้าสู่โครงการโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้รับคัดเลือกเป็น โรงเรียนคุณภาพเกรดเอของอำเภอสวนผึ้ง เมื่อ ปีพ.ศ. 2542 เมื่อปี พ.ศ. 2552 ได้รับรางวัล สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง 2552” และในปี พ.ศ.2553 ได้รับรางวัลชนะเลิศเป็น โรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้การสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้ยังมีชื่อเสียงเป็นโรงเรียนผู้นำเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ โดยการจัด กิจกรรมอนุรักษ์ร่วมกับมูลนิธิกระต่ายในดวงจันทร์เป็นที่รู้จักของสาธารณชนทั่วไปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จวบจนถึงปัจจุบันได้ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 11-13 กรกฎาคม พ.ศ. 2554และได้รับรางวัลสถานศึกษา พระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษาขนาดกลางประจำปีการศึกษา 2556 ปัจจุบันเปิดสอนในระดับ อนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 354 คน มีครู และบุคลากรทั้งสิ้น 19 คน⁵⁰

⁵⁰สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1, ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพป. ราชบุรี เขต 1, เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2560, เข้าถึงได้จาก http://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=7001

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ทิวา วรโยธา ศึกษาเรื่องสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวมมีสภาพการจัดการความรู้อยู่ในระดับมาก⁵¹

สุนิตา สุนินยัง ศึกษาเรื่องการจัดระบบสารสนเทศกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่าระบบสารสนเทศในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก การจัดการความรู้ในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้การสร้างและแสวงหาความรู้ การเข้าถึงความรู้ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสรุปได้ว่าระบบสารสนเทศกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต1 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05⁵²

พรพิมล หารษาภิรมย์โชค ได้ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาเกิดจากปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ คน การจัดการความรู้องค์กร การเรียนรู้และเทคโนโลยี และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการความรู้คือ ด้านองค์กรควรมีการสนับสนุนในต่างต่าง ๆ เช่น งบประมาณ การมีพื้นที่ เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการจัดการความรู้ควรมีการพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน ด้านการเรียนรู้

⁵¹ ทิวา วรโยธา, “สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด”(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,2551),บทคัดย่อ.

⁵² สุนิตา สุนินยัง, “ระบบสารสนเทศกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร,2554),บทคัดย่อ.

ควรมีการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการ เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และด้านคนควรให้ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียน⁵³

อหิต พลจันทิก ได้ศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธ ศึกษาทหารอากาศ ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลด้านการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการ ความรู้กับประสิทธิผลด้านการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก และ 4) การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพด้านการศึกษา พบว่า การจัดการความรู้ทำนายการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจาก ความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติ ทางบวกของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา⁵⁴

ศิรินันต์ เพชรแอน ศึกษาการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) โดยภาพรวมและราย ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับขีมีมาเลขคณะจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดการความรู้ด้านการ สร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ด้านการเข้าถึงความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การ จัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการความรู้ด้านการบ่งชี้ความรู้ การจัดการความรู้ ด้านการเรียนรู้อ และการจัดการความรู้ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ 2. แนวทางการ พัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) ควรดำเนินการดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ บุคลากรได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆ และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น 2) แนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่ บุคลากรอย่างทั่วถึง และชัดเจน 3) ร่วมมือพัฒนาระบบความรู้อย่างต่อเนื่อง 4) สนับสนุนการ ถ่ายทอดความรู้โดยการสอนงานด้วยวิธีต่างๆ 5) เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมสร้างภาพลักษณ์ของ โรงเรียน 6) สร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในโรงเรียน 7) ปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับ ความต้องการของบุคลากร⁵⁵

⁵³ พรพิมล ธรรมชาติกร, “สภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2555), บทคัดย่อ.

⁵⁴ อหิต พลจันทิก, “การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธ ศึกษาทหารอากาศ” (วิทยานิพนธ์ สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556), บทคัดย่อ.

⁵⁵ ศิรินันต์ เพชรแอน, “การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม(คงทองอนุสรณ์)” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), บทคัดย่อ.

ธงชัย ศรีกัมพล ได้ศึกษา สภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการจัดการความรู้ในระดับมาก คือ ด้านการแบ่งปันความรู้ ส่วนด้านวิสัยทัศน์ทางความรู้ และด้านการสร้างคลังความรู้ มีการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด โดยเพศหญิงมีการจัดการความรู้ในโรงเรียนมากกว่าเพศชาย ผู้ที่อายุ 40 ปี ขึ้นไปมีการจัดการความรู้ในโรงเรียนมากกว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปมีการจัดการความรู้ในโรงเรียนมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโท และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป มีการจัดการความรู้ในโรงเรียนมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปี ส่วนเมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่า ไม่แตกต่างกัน⁵⁶

งานวิจัยต่างประเทศ

วิลดา (Wilda) ศึกษาการจัดการความรู้และการใช้ความรู้ในบริษัท พบว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลงมีการกำหนดการจัดการความรู้ประเภทต่างๆที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงๆธุรกิจ ปรับเปลี่ยนปรับปรุงองค์กร ภาวะเป็ยบการนำความรู้มาประยุกต์ใช้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ซึ่งเกิดจากการกำหนดความสำเร็จร่วมกัน ประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางการปฏิบัติ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ การร่วมมือกันไม่ก่อให้เกิดช่องว่างของการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาต่างๆร่วมกัน มีการกำหนดอนาคตร่วมกัน และช่วยกันพัฒนาซึ่งส่งผลต่อความมั่นคง และการบรรลุผลในการปฏิบัติงานตามที่ต้องการร่วมกัน⁵⁷

⁵⁶ ธงชัย ศรีกัมพล “สภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน”(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,2557), บทคัดย่อ.

⁵⁷ Wilda B. Newman, “Knowledge Management Research and End User Work Environment 2010” [online], accessed 14 June 2017, Available from <http://forge.fh-potsdam.de>

กลิคแมน (Glickman) ศึกษาสิ่งที่ปฏิบัติในด้านการจัดการความรู้ในวงการศึกษา พบว่าแนวทางการปฏิบัติสามารถทำให้เป็นรูปธรรมได้ และสามารถปรับปรุงได้โดยพยายามหล่อหลอมวัฒนธรรมของความร่วมมือและมีการปฏิสัมพันธ์ภายในและระหว่างโรงเรียนต่างๆหรือกลุ่มครูและการพยายามที่จะจัดการความรู้ในการทำงานอย่างเป็นระบบให้เครื่องมือที่เป็นประโยชน์เพื่อตรวจสอบและปฏิบัติงานของเขตการศึกษาในการปฏิบัติการจัดการความรู้ในการทำงาน⁵⁸

ไมจา (Maija) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ของประเทศฟินแลนด์ พบว่าองค์กรชั้นนำของฟินแลนด์ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ประสบผลสำเร็จมีการดำเนินการดังนี้ 1) ศูนย์กลางของความร่วมมือ ของการพัฒนานโยบาย การวางแผนเป็นหน้าที่ของกระทรวง 2) วิเคราะห์บทบาทของกระทรวงในการบริหารงานให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน 3) สร้างความไว้วางใจแก่ประชาชนพลเรือนผู้รับบริการเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ โดยผู้นำของประเทศได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการพัฒนานโยบายการวางแผนเป็นหน้าที่ของกระทรวง 4) วิเคราะห์บทบาทของกระทรวงในการบริหารงานให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน 5) สร้างความไว้วางใจแก่ประชาชนพลเรือน ผู้รับบริการเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ โดยผู้นำของประเทศได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปประเทศ กำหนดรูปแบบบริหารจัดการ ยุทธศาสตร์สาธารณะมีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยรัฐบาลส่งเสริมและให้ความรู้อย่างเป็นระบบและเต็มตามศักยภาพของบุคคลและได้ทำการแพร่ความรู้ถึงเป้าหมายของการปฏิรูป เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติและบรรลุผลที่กำหนดไว้⁵⁹

แอนน์ (Anne) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ต่อผลสำเร็จการประกอบธุรกิจ พบว่าการจัดการความรู้และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับปัญหาขององค์กรจะก่อให้เกิดความชัดเจนโปร่งใสในกฎ ระเบียบ มีผลต่อความเชื่อมั่น การเตรียมการ การร่วมมือในการพัฒนาด้านต่างๆที่กำหนดชี้ให้เห็นถึงการยอมรับในคุณค่าของการบริหารจัดการที่ถูกต้องถ้าผู้บริหารขาดทักษะและไหวพริบจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนจึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงระดับการจัดการความรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ไม่ยุ่งยาก การนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนในการพัฒนา พฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมกับหน้าที่ และมีทักษะในการทำงานตามที่ต้องการ การพัฒนาความรู้ช่วยให้เกิดความเข้าใจ

⁵⁸ Dan Glickman, “Knowledge seeking practices of healthcare leaders in learning organization”.(The University of British Columbia (Canada)) [online], accessed 14 June 2017, Available from <http://proquest.umi.com>,2011)

⁵⁹ Jussilainen Maija, c at The Finnish Government [online], accessed 16 June 2017, Available from <http://www.oecd.org/dataoecd/25/13/2495701.pdf>

เป็นการเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาเพื่อความสำเร็จและบรรลุผลในการปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงานที่กำหนดไว้⁶⁰

เซง (Zheng) ได้ศึกษาผลกระทบของวัฒนธรรมโครงสร้างและกลยุทธ์ขององค์กรที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการความรู้และประสิทธิภาพขององค์กร พบว่าวัฒนธรรมโครงสร้างและกลยุทธ์ขององค์กรมีผลกระทบในเชิงบวกมากที่สุดต่อประสิทธิภาพในการจัดการความรู้กลยุทธ์เชิงองค์กรมีผลกระทบน้อยประสิทธิภาพในการจัดการความรู้และวัฒนธรรมมีผลกระทบปานกลางต่อประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกันในเชิงปฏิบัติฝ่ายทรัพยากรมนุษย์สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้และความรู้เข้ากับการปฏิรูปโดยให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมขององค์กรในความพยายามในการจัดการความรู้ต่อไป⁶¹

⁶⁰ Morris Anne, **Knowledge Management:Employment for is graduates Government** [online], accessed 16 June 2017, Available from [a.morris@lboro.ac.uk]

⁶¹ Vincent W. Zheng. “**The impact of organizational culture,structure,and strategy on Knowledge Management effectivanness and organizational effectivanness**”(University of Minnesota), [online], accessed 16 June 2017, Available from <http://proquest.umi.com>,2011

สรุป

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ในโรงเรียน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่จำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนสูงขึ้นทำให้เกิดผลดีและมีปัญหาอุปสรรคแตกต่างกันออกไปทำให้ได้ข้อสรุปคือ การศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) 7 ขั้นตอนคือ 1) การบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดความรู้ให้เป็น ระบบ 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) การเรียนรู้ สรุปได้ว่าผลการศึกษาในประเทศ พบว่ามีการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรู้จากแหล่ง ต่างๆและศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นมีการแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึงและชัดเจน และร่วมมือพัฒนาระบบความรู้อย่างต่อเนื่องให้การสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้โดยการสอนงาน ด้วยวิธีต่างๆโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศ ให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในโรงเรียนและปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับความต้องการของบุคลากรและเป็น กระบวนการที่หมุนเวียนทำให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ในองค์กรให้เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างทั่วถึงและทำให้ กระบวนการจัดการความรู้เกิดขึ้น

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยประชากรของการวิจัยคือโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 5 แห่ง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางและรายละเอียดต่างๆ ของการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงร่างงานวิจัย

ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆจากเอกสาร ข้อมูลทางสถิติ รายงานและบทความต่างๆ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด หลักการทฤษฎี เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงร่างการวิจัย และเสนอโครงการวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดสร้างเครื่องมือ นำเครื่องมือไปพัฒนาและตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดเป็นตัวอย่างในการวิจัย นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

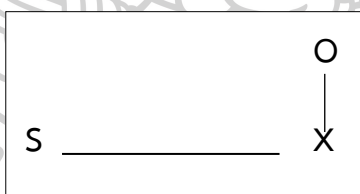
ผู้วิจัยสรุปข้อค้นพบ อภิปรายผล นำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ จัดพิมพ์และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ	S	หมายถึง	ประชากร
	X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
	O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรีจำนวน 5 แห่ง กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 2 คน และครู 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 30 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

ตารางที่ 1 ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ที่	โรงเรียน	ผู้ให้ข้อมูล (คน)			
		ผู้อำนวยการสถานศึกษา	หัวหน้าฝ่ายวิชาการและรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ	ครู	รวม
1	โรงเรียนวัดนาขุนแสน (แกละประชานุกูล)	1	2	3	6
2	โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อ	1	2	3	6
3	โรงเรียนบ้านตะโกล่าง	1	2	3	6
4	โรงเรียนบ้านห้วยผาก	1	2	3	6
5	โรงเรียนสินแร่สยาม	1	2	3	6
	รวม	5	10	15	30

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันและประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน
2. ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร.) ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอนดังนี้

2.1 การบ่งชี้ความรู้ หมายถึง การค้นหาแหล่งความรู้ในองค์กรและนอกองค์กรที่มีผู้เกี่ยวข้องหรือต้องการทราบข้อมูล เช่น บุคลากรมีการวิเคราะห์รูปแบบของความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน การบันทึกวลยลักษณะอักษร ทฤษฎี วิธีการปฏิบัติงาน อยู่ที่ใครหรือความรู้ที่องค์กรจำเป็นต้องมีและมีการประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ต้องนำความรู้มาใช้

2.2 การสร้างและแสวงหาความรู้ หมายถึง การรวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่อยู่กระจัดกระจายมารวมไว้โดยบุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกโรงเรียนมาใช้ในการทำเอกสารคู่มือและบทเรียนให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการหรือลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใช้ การสร้างความรู้ขึ้นจากความรู้เดิมที่มีอยู่หรือนำความรู้จากภายนอกองค์การมาใช้เพื่อต่อยอดและเพื่อให้องค์การมีความรู้ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ

2.3 การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ หมายถึง การจัดความรู้ให้เป็นระบบโดยบุคลากรมีการสื่อสารให้มีความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ในโรงเรียนเพื่อจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย และการค้นหา การนำมาใช้ได้ง่ายและรวดเร็วและการแบ่งชนิดเป็นหมวดหมู่ชัดเจนหรือประเภทความรู้โดยคำนึงว่าผู้ใช้งานไปใช้และลักษณะการทำงานของบุคลากรเป็นแบบใด เช่น แบ่งตามความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญของบุคลากร โดยมีการสื่อสารให้ความรู้ร่วมกันพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

2.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ หมายถึง บุคลากรมีการประมวลความรู้ให้อยู่ในรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนดและภาษาที่เข้าใจง่ายและสะดวกต่อการใช้และในรูปแบบของเอกสารต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันสะดวกต่อการจัดเก็บและการค้นหาและใช้ภาษาความหมายของคำต่างๆให้เหมือนกันทั้งโรงเรียนโดยให้มีความเที่ยงตรง ปรับปรุงความรู้ให้ครบถ้วน ทันสมัย สอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้ใช้เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันและเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน

2.5 การเข้าถึงความรู้ หมายถึง การจัดเก็บและกระจายความรู้เพื่อให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์โดยบุคลากรภายในโรงเรียนมีการป้อนความรู้ เป็นการส่งข้อมูล ความรู้ให้ผู้รับ เช่น การส่งหนังสือเวียนแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ มีการประชาสัมพันธ์ แนะนำเกี่ยวกับความรู้ ข่าวสารต่างๆที่ทันต่อเหตุการณ์ และการให้โอกาสเลือกใช้ความรู้การที่ผู้รับสามารถเลือกหรือรับใช้แต่เฉพาะข้อมูล ความรู้ที่ต้องการ

2.6 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ หมายถึง การแบ่งปันความรู้โดยวิธีต่างๆ เช่น บุคลากรมีการสอนงานการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันละกันมีการมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การประชุมสัมมนา จัดทำเอกสาร จัดทำฐานความรู้ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และมีการแบ่งปันความรู้เพื่อผู้ใช้ข้อมูลสามารถเลือกใช้ได้ตามสะดวกเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง

2.7 การเรียนรู้ หมายถึง บุคลากรเกิดการเรียนรู้สังเกตได้จากความสามารถในการทำงานที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพสูงซึ่งนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานและสามารถแก้ไขปัญหาใน

งานได้ดีขึ้นและเกิดความรู้ใหม่ๆขึ้นช่วยเพิ่มพูนองค์ความรู้ขององค์กรที่มีอยู่แล้วให้เพิ่มมากขึ้นและนำไปสู่การทำให้องค์กรมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น⁶²

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันและประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่กำหนดตัวเลือกไว้ให้เลือก (forced choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง แบบสอบถามในตอนี่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five rating scales)⁶³ โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิดโดยทำการสัมภาษณ์ทั้งหมด 5 คน

⁶² สำนักงานพัฒนาระบบข้าราชการ ก ,พ.ร.คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้โครงการ , พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง(กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,2552),34

⁶³ Rensis Likert, "The Method of Constructing and Attitude Scale," **Readings in Attitude Theory and Measurement**, ed. Martin Fishbein, (New York : John Wiley & Sons, 1967), 90 – 95.

ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการณในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน รองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และครู 1 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม

ขั้นตอนที่1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาการ ค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวแปรและขอบเขตที่กำหนด

ขั้นตอนที่2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของ แบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของ โรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ขั้นตอนที่ 1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ในแต่ละด้านมาสร้างเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อคำถามปรึกษาอาจารย์การค้นคว้าอิสระและแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะ โดยทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือ รักษาการณในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน รองวิชาการ 1 คน และข้าราชการครู 1 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือ ถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือถึงในโรงเรียนตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี

2. ผู้วิจัยนำหนังสือส่งถึงในโรงเรียนตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล และติดตามรวบรวมแบบสอบถาม คืนจากโรงเรียน

4. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัยผ่านภาควิชาบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู

5. ใช้วิธีการจัดบันทึกการสัมภาษณ์ สำหรับแนวทางในการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้วผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูลและระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
5. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าทางสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)
2. วิเคราะห์การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของเบสท์ (Best)⁶⁴ มีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับมาก

⁶⁴John W. Best, *Research in Education*, 3rd ed. (New Jersey : Prentice-Hall, 1977), 174.

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับน้อย

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 1.00 – 1.49 หมายถึง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีใช้ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis)

สรุป

วิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยประชากรของการวิจัยคือสถานศึกษาในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) จำนวน 5 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการและรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 2 คน และครู 3 คน จำนวนทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร) 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) 2) การสร้างและแสวงหาความรู้(Knowledge Creation and Acquisition) 3) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้(Knowledge Codification and Refinement) 5) การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) 7) การเรียนรู้ (Learning) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)และการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการสัมภาษณ์

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับ ประชากรประกอบด้วย โรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรีจำนวน 5 แห่ง กำหนดผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการและรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 2 คน และครู 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 30 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้ง 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยายจำแนกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรีจำนวน 5 แห่ง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการและรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 2 คน และครู 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 30 คน โดยแยกพิจารณาตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และ ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งปัจจุบัน โดยใช้หาค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	11	36.67
	- หญิง	19	63.33
	รวม	30	100.00
2	อายุ		
	- น้อยกว่า 30 ปี	9	30.00
	- 30-40 ปี	8	26.67
	- 41-50 ปี	8	26.67
	- 51 ปี ขึ้นไป	5	16.67
	รวม	30	100.00
3	วุฒิการศึกษา		
	- ปริญญาตรี	22	73.33
	- ปริญญาโท	8	26.67
	รวม	30	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
	- ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา	5	16.67
	- หัวหน้าฝ่ายวิชาการและรองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ	10	33.33
	- ครู	15	50.00
	รวม	30	100.00
5	ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งปัจจุบัน		
	- น้อยกว่า 5 ปี	12	40.00
	- 5-15 ปี	10	33.33
	- 16-25 ปี	3	10.00
	- 26 ปี ขึ้นไป	5	16.67
	รวม	30	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คนส่วนมากเป็นเพศหญิงจำนวน 19 คน คิดเป็น ร้อยละ 63.33 เป็นเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุ 30-40 ปี และอายุ 14-50 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 วุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองมาคือวุฒิทางการศึกษาปริญญาโท จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.67 ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นข้าราชการครูมากที่สุดจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือหัวหน้าฝ่ายจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเป็นผู้อำนวยการ สถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 16.67 ส่วนประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อย ละ 40.00 และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน 16-25 ปี น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 10.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวายฝึ้งจังหวัดราชบุรี

ในการวิเคราะห์การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวายฝึ้งจังหวัดราชบุรี ว่าอยู่ระดับใด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวายฝึ้ง โดยภาพรวมผู้วิจัยวิเคราะห์ จากค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบล สวายฝึ้งจังหวัดราชบุรีแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ได้ผลรายละเอียด ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการจัดการความรู้ของโรงเรียนใน ตำบลสวายฝึ้งจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม

(N=30)

ด้าน ที่	การจัดการความรู้	ค่ามัชฌิมเลข คณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
1	การบ่งชี้ความรู้	4.18	0.54	มาก
2	การสร้างและแสวงหาความรู้	4.32	0.39	มาก
3	การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ	4.35	0.41	มาก
4	การประมวลและกลั่นกรองความรู้	4.22	0.52	มาก
5	การเข้าถึงความรู้	4.28	0.40	มาก
6	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	4.36	0.40	มาก

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม (ต่อ)

(N=30)

ด้าน ที่	การจัดการความรู้	ค่ามัชฌิมเลข คณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
7	การเรียนรู้	4.39	0.33	มาก
	ภาพรวม	4.30	0.78	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.78$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ได้แก่ การเรียนรู้ ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.33$) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.40$) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.41$) การสร้างและแสวงหาความรู้ ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.39$) การเข้าถึงความรู้ ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.40$) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.52$) และการบ่งชี้ความรู้ ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.54$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.33-0.54 มีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีในแต่ละด้าน ได้แก่ การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การเรียนรู้ ผลตามรายละเอียดในตารางที่ 5-11 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการบ่งชี้ความรู้

(N=30)

ด้านที่	การจัดการความรู้ด้านการบ่งชี้ความรู้	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1	บุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกโรงเรียน	4.13	0.73	มาก
2	บุคลากรมีการวิเคราะห์รูปแบบความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่นการบันทึกถายลักษณะอักษร ทฤษฎี วิธีการปฏิบัติงาน	4.23	0.86	มาก
3	บุคลากรร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน	4.17	0.34	มาก
รวม		4.18	0.54	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีด้านการบ่งชี้ความรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18, \sigma = 0.54$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ บุคลากรมีการวิเคราะห์รูปแบบความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่นการบันทึกถายลักษณะอักษร ทฤษฎี วิธีการปฏิบัติงาน($\mu = 4.23, \sigma = 0.86$) บุคลากรร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ($\mu = 4.17, \sigma = 0.34$) บุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกโรงเรียน ($\mu = 4.13, \sigma = 0.73$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่ามีความอยู่ระหว่าง 0.34 – 0.86 มีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้

(N=30)

ด้านที่	การจัดการความรู้ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1	บุคลากรมีรวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่อยู่กระจัดกระจายมาเก็บไว้ให้เป็นระเบียบเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน	4.33	0.75	มาก
2	บุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่อยู่ในและภายนอกของโรงเรียนมาใช้ในการทำเอกสารคู่มือและบทเรียน	4.37	0.76	มาก
3	บุคลากรมีการสร้างความรู้และพัฒนาความรู้ขึ้นจากความรู้เดิมเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	4.26	0.74	มาก
รวม		4.32	0.87	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีด้านการสร้างและแสวงหาความรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.87$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ บุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่อยู่ในและภายนอกของโรงเรียนมาใช้ในการทำเอกสารคู่มือและบทเรียน ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.76$) บุคลากรมีรวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่อยู่กระจัดกระจายมาเก็บไว้ให้เป็นระเบียบเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.75$) บุคลากรมีการสร้างความรู้และพัฒนาความรู้ขึ้นจากความรู้เดิมเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.74$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.74 – 0.75 มีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

(N=30)

ด้าน ที่	การจัดการความรู้ด้านการจัดการความรู้ ให้เป็นระบบ	ค่ามัชฌิมเลข คณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
1	บุคลากรมีการสื่อสารให้มีความสำคัญใน การจัดเก็บความรู้ในโรงเรียน	4.13	0.86	มาก
2	บุคลากรจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของ แต่ละฝ่าย เพื่อเป็นการนำมาใช้ได้ง่าย และรวดเร็ว	4.36	0.72	มาก
3	โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลความรู้เป็น หมวดหมู่ชัดเจนตามลักษณะงาน	4.43	0.73	มาก
4	บุคลากรมีการให้ความรู้ร่วมกันพัฒนา อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นมาตรฐาน เดียวกัน	4.46	0.68	มาก
รวม		4.35	0.41	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บุคลากรมีการให้ความรู้ร่วมกันพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.68$) โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลความรู้เป็นหมวดหมู่ชัดเจนตามลักษณะงาน ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.73$) บุคลากรจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย เพื่อเป็นการนำมาใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.72$) บุคลากรมีการสื่อสารให้มีความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ในโรงเรียน ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.86$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าค่าอยู่ระหว่าง 0.68 – 0.86 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้

(N=30)

ด้านที่	การจัดการความรู้ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1	บุคลากรนำความรู้มาจัดทำรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนด	4.13	0.86	มาก
2	บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและการใช้ภาษาเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโรงเรียน	4.17	0.83	มาก
3	บุคลากรร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัย	4.33	0.84	มาก
4	โรงเรียนนำความรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรมาประมวลความรู้เป็นฐานข้อมูล	4.23	0.90	มาก
รวม		4.22	0.52	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีด้านการจัดการความรู้ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บุคลากรร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัย($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.84$) โรงเรียนนำความรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรมาประมวลความรู้เป็นฐานข้อมูล ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.90$) บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและการใช้ภาษาเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโรงเรียน($\mu = 4.17$,

$\sigma = 0.83$) บุคลากรนำความรู้มาจัดทำรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนด ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.86$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าค่าอยู่ระหว่าง 0.86 – 0.90 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต(μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการเข้าถึงความรู้

(N=30)

ด้านที่	การจัดการความรู้ด้านการเข้าถึงความรู้	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1	โรงเรียนมีวิธีการจัดเก็บเอกสารและกระจายความรู้ต่อบุคลากรในโรงเรียน	4.16	0.79	มาก
2	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ใหม่ให้บุคลากรได้รับรู้	4.33	0.84	มาก
3	โรงเรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้หลากหลาย	4.23	0.86	มาก
4	โรงเรียนแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคคลอย่างชัดเจน	4.36	0.85	มาก
รวม		4.28	0.40	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีด้านการเข้าถึงความรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี ด้านการความรู้ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคคลอย่างชัดเจน ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.85$) โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ใหม่ให้บุคลากรได้รับรู้ ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.84$) โรงเรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้หลากหลาย ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.86$) โรงเรียนมีวิธีการจัดเก็บเอกสารและกระจายความรู้ต่อบุคลากรในโรงเรียน ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.79$)

ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่ามีความอยู่ระหว่าง 0.79 – 0.86 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต(μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ)และการจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

(N=30)

ด้านที่	การจัดการความรู้ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1	บุคลากรมีการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นโดยการสอนงานซึ่งกันและกัน	4.13	0.82	มาก
2	บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้โดยการสับเปลี่ยนงานและจัดทำเอกสารแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน	4.23	0.86	มาก
3	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.33	0.80	มาก
4	โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.56	0.57	มากที่สุด
5	บุคลากรนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.53	0.69	มากที่สุด
รวม		4.36	0.40	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.57$) บุคลากรนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.69$) โรงเรียนมี

การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.80$) บุคลากรแลกเปลี่ยน
 ความรู้โดยการสับเปลี่ยนงานและจัดทำเอกสารแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.86$)
 บุคลากรมีการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นโดยการสอนงานซึ่งกันและกัน ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.82$)
 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.69 – 0.86 มีการกระจายของ
 ข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบล
 สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการเรียนรู้

(N=30)

ด้าน ที่	การจัดการความรู้ด้านการเรียนรู้	ค่ามัชฌิมเลข คณิต (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	ระดับ
1	บุคลากรมีความพร้อมที่จะนำความรู้ไป พัฒนาตนเองและผู้อื่น	4.57	0.63	มากที่สุด
2	บุคลากรนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาใน โรงเรียน	4.23	0.63	มาก
3	โรงเรียนนำความรู้ไปใช้พัฒนางานด้าน ต่างๆ	4.43	0.72	มาก
4	โรงเรียนนำความรู้จากการปฏิบัติงาน ของบุคลากรมาประมวลความรู้เป็น ฐานข้อมูล	4.33	0.75	มาก
	รวม	4.39	0.33	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีด้าน
 การเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.33$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการ
 ความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี ด้านการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และ
 ระดับ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บุคลากรมีความพร้อมที่จะนำ
 ความรู้ไปพัฒนาตนเองและผู้อื่น($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.63$) โรงเรียนนำความรู้ไปใช้พัฒนางานด้านต่างๆ

($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.72$) โรงเรียนนำความรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรมาประมวลความรู้เป็นฐานข้อมูล($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.75$) บุคลากรนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในโรงเรียน ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.63$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่ามีความอยู่ระหว่าง 0.63 - 0.75 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ด้านการบ่งชี้ความรู้เป็นตัวแปรที่ค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด จึงนำมาทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน รองหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และครู 1 คน คน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการจัดการความรู้ภายในโรงเรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บุคลากรควรได้รับการพัฒนาการวิเคราะห์แหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกโรงเรียนให้สัมพันธ์กัน และให้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความรู้โดยการประชุมหารือเกี่ยวกับ สภาพปัญหาปัจจุบัน จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางการ พัฒนาการและส่งเสริมให้มีการตัดสินใจ ร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและการจัดสำนักที่ดีต่อการทำงานในหน่วยงานมีทัศนคติที่ดีในการแบ่งปันความรู้ให้กับเพื่อนมีความรักความภูมิใจต่อหน่วยงาน มีความใฝ่รู้กระตือรือร้นและมีความสามารถในการประสานงานและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันในองค์กรอย่างมีความสุข

2. บุคลากรควรได้รับการพัฒนาการนำความรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานและถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้สู่บุคลากรภายในโรงเรียนด้วยกันโดยมีการสอนงานและถ่ายทอดความรู้สู่กันและกันโดยมีการทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเก็บไว้เป็นตัวอย่างในการพัฒนาทางด้านการจัดการความรู้และพัฒนาการเรียนการสอนรวมถึงประสิทธิภาพในการทำงานให้มีประสิทธิผลมากขึ้นและเพื่อพัฒนาตนเองและการทำงานให้มีเป้าหมายในการทำงานและมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ไปศึกษาดูงานยังแหล่งเรียนรู้ต่างๆเพื่อเป็นการเปิดประสบการณ์ในการนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาทางด้านการทำงานและด้านการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

3. สถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาโดยการนำความรู้มาจัดทำเป็นรูปแบบตามมาตรฐานควรร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล และร่วมกันแก้ปัญหา ช่วยกันปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้การทำงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และให้ทันสมัยตลอดเวลา และโรงเรียนควรนำความรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรมาประมวลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลโดย

ผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการเก็บข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาและครูมีความสามารถในการเก็บข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบ เช่น ในแฟ้มพัฒนางาน ตำราเรียน การลงในการวารสาร และจดหมายข่าว เป็นต้น

4. บุคลากรควรได้รับการพัฒนาการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นโดยการแลกเปลี่ยนงานซึ่งกันและกันโดยทำการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่เพื่องานต่อการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป หรือใช้ระบบพี่เลี้ยง มีการนิเทศติดตามงานของบุคลากรอยู่เสมอส่วนบรรยากาศการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันภายในสถานศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์และความรู้สึกและบรรยากาศการทำงานภายในสถานศึกษามีลักษณะเป็นเพื่อนร่วมงานมากกว่าการเคารพเชื่อฟัง

5. บุคลากรควรมีทักษะในการเรียนรู้คิดทำสิ่งใหม่ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ ตลอดจนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและพร้อมสนับสนุนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีการเผยแพร่ความรู้ให้คนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ได้เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจและการดำเนินงานและรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมสร้างความรู้ เช่น การจัดประชุมสัมมนา การอบรม การสาธิต การวิจัยในชั้นเรียน การระดมความเห็น การสนทนา เป็นต้นและผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีการสร้างความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

6. บุคลากรในสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสามารถและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการจัดการความรู้ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้พัฒนาตนเองและเอื้ออำนวยให้บุคลากรภายในสถานศึกษาพัฒนาไปด้วยโดยบุคลากรสามารถนำความรู้ความสามารถของตนไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษาจัดให้ครูที่มีความรู้และทักษะเป็นการเฉพาะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ

รายการอ้างอิง

- Anne, Morris. **Knowledge Management: Employment for Is Graduates Government**
Accessed 16 June 2017. Available from [a.morris@lboro.ac.uk].
- Best, John W. **Research in Education**. 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall, 1977.
- Garvin, David A. **Building Learning Organization**. Harvard Business Review. July-August
1993.
- Glickman, Dan. **Knowledge Seeking Practices of Healthcare Leaders in Learning
Organization**. Accessed 14 June 2017. Available from
<http://proquest.umi.com>, 2011.
- Jussilainen, Maija c. **At the Finnish Government**. Accessed 16 June 2017. Available from
<http://www.oecd.org/dataoecd/25/13/2495701.pdf>.
- Likert, Rensis. **The Method of Constucting and Attitude Scale. Readings in Attitude
Theory and Measurement**. Martin Fishbein New York: John Wiley & Sons, 1967.
- Lunenburg , Fred C., and Allan C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and
Practices**. 5th ed. Belmont, CA: Wadworth/Cengage Learning, 2008.
- Mchael, Marquardt J. **Building. The Learning Organization : Mastering The5 Elements
for Corporate Learning**. Davis-Black Publishing.a division of CPP.Inc.Copyright,
2005.
- Michael J.Marquardt อ้างถึงใน พรธิดา วิเชียรปัญญา. การจัดการความรู้พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ:
บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2547.
- Newman, Wilda B. **Knowledge Management Research and End User Work
Environment** 2010. Accessed 14 June 2017. Available from [http://forge.fh-
potsdam.de](http://forge.fh-potsdam.de).
- Ryoko Toyama อ้างถึงในบุญดี บุญญากิจ และคณะ. การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด
ยูเคชั่น จำกัด, 2549.
- Thomas , Kellogg JC., and W.A. Erickson. **The Knowledge Management Puzzle : Human
and Social Factors in Knowledge Management**. Accessed 21 June 2017.
Available from <http://www.researchweb.com>.
- Zheng, Vincent W. **The Impact of Organizational Culture, Structure, and Strategy on
Knowledge Management Effectiveness and Organizational Effectiveness**.

University of Minnesota: Accessed 16 June 2017. Available from <http://proquest.umi.com>,2011.

กระทรวงศึกษาธิการ. **การจัดการองค์ความรู้**. เข้าถึงเมื่อ 24 มิถุนายน 2560. เข้าถึงได้จาก <http://kmops.moph.go.th>.

กลุ่มนโยบายและแผน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1, **แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดราชบุรี พ.ศ.2553-2556**. เอกสารลำดับที่ 25/25522552 19.อัครา.อัครา.

คมสัน ขจรชีพพันธุ์งาม และวิรุจ มาฆะสิรานนท์ ผู้แปล. **The Future Management**. กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2553.

จักรพรรดิ วะทา. **การจัดการความรู้ของครู**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2550.

ชินภัทร ภูมิรัตน. **การจัดการความรู้** เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.e-newsbkk2.org>.

————. **การจัดการความรู้ในการจัดการศึกษา Knowledge Management in Education**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552.

ทิวา วรโยธา. "สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด."

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2551.

ธีระ รุจเจริญ. **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: รัตนไตร, 2550.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. **การจัดการความรู้กับคลังความรู้**. กรุงเทพฯ: เอสอาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, 2547.

บดินทร์ วิจารณ. **การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2553.

บุญดี บุญญากิจ และณัชนน พรกาญจนานันท์. **ตรวจประเมินความรู้สู่ปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: จิรวัดน์ เอ็กซ์เพรส, 2551.

ประพนธ์ ผาสุกยัด. **การจัดการความรู้**. เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.e-newsbkk2.org>.

————. **การจัดการความรู้ ฉบับขับเคลื่อน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไผ่ไหม, 2550.

————. **การจัดการความรู้จากหลักการคิดสู่ทฤษฎีการปฏิบัติจริง ฉบับมือใหม่หัดขับ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไผ่ไหม, 2550.

พรธิดา วิเชียรปัญญา. **การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้**. กรุงเทพฯ: ธรรมกมลการพิมพ์, 2547.

พรพิมล ทรรษาภิรมย์โชค. "สภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาค ตะวันตก." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2555.

พรรณี สวนเพลง. **เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมสำหรับการจัดการความรู้**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด มหาชน, 2552.

พระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.sufficiencyeconomy.org>.

วิจารณ์ พานิช. **การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: จิราวัฒน์เอกซ์เพรส จำกัด, 2547.

———. **การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ตาตา พลัสเคชั่น, 2548.

วิลาวลัย มาคุ้ม. **การจัดการความรู้ในการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 17 ตุลาคม 2560. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/>.

วุฒิชัย มูลศิลป์. **โลกประวัติศาสตร์ เอกสารวิชาการประวัติศาสตร์และไทยศึกษา เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2550.

ศิรินันต์ เพชรแอน. "การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม คงทองนุสรณ์." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. **การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ธรรมมการพิมพ์, 2547.

สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม. **ภารกิจของสถาบัน**. เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.kmi.or.th>.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพป. ราชบุรี**. เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2560. เข้าถึงได้จาก <http://data.boppobec.info>

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา:พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. **คู่มือดำเนินงานตามตัวชี้วัด**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2552.

สำนักงานพัฒนาระบบข้าราชการ ก.พ.ร. **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้:โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2552.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดการความรู้ในองค์กรการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2553.

สุนิตา สุนินัย. "ระบบสารสนเทศกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

อทิต พลจันทิก. "การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ." วิทยานิพนธ์ สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและรายชื่อสถานศึกษา

ที่ ศธ 6812.2/ 624

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

22 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ

ด้วย นางสาวกิงแก้ว ประเทืองผล รหัสนักศึกษา 58252364 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

“องค์กรแห่งการสร้างสรรค์”
“Creative Organization”

แบบสอบถามของการวิจัย

เรื่อง

การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

คำอธิบายในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อคำถามตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง

3. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรในโรงเรียนตำบลสวนผึ้งจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่าย 2 คน ข้าราชการครู 3 คน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและช่วย

ให้การดำเนินงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางสาวกิ่งแก้ว ประเทืองผล

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง
การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2.	อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 30-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51 ปี ขึ้นไป
3.	วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4.	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ หัวหน้าฝ่าย ☐ ข้าราชการครู
5.	ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งปัจจุบัน ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5-15 ปี ☐ 16-25 ปี ☐ 26 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 การจัดการความรู้ในโรงเรียนตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ 1 หมายถึง การจัดการความรู้ในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง การจัดการความรู้ในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง การจัดการความรู้ในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง การจัดการความรู้ในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง การจัดการความรู้ในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

การจัดการความรู้		ความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
การบ่งชี้ความรู้						
1	บุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกโรงเรียน					
2	บุคลากรมีการวิเคราะห์รูปแบบความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น การบันทึกลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี วิธีการปฏิบัติงาน					
3	บุคลากรร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน					
การสร้างและแสวงหาความรู้						
4	บุคลากรมีรวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆที่อยู่กระจัดกระจายมาเก็บไว้ให้เป็นระเบียบเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน					
5	บุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่อยู่ภายในและภายนอกของโรงเรียนมาใช้ในการทำเอกสารคู่มือและบทเรียน					
6	บุคลากรมีการสร้างความรู้และพัฒนาความรู้ขึ้นจากความรู้เดิมเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ					

การจัดการความรู้		ความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ						
8	บุคลากรมีการสื่อสารให้มีความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ในโรงเรียน					
9	บุคลากรจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย เพื่อเป็นการนำมาใช้ได้ง่าย					
10	โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลความรู้เป็นหมวดหมู่ชัดเจนตามลักษณะงาน					
11	บุคลากรมีการให้ความรู้ร่วมกันพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน					
ประเมินและกลั่นกรองความรู้						
12	บุคลากรนำความรู้มาจัดทำรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนด					
13	บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและการใช้ภาษาเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโรงเรียน					
14	บุคลากรร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัย					
15	โรงเรียนนำความรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรมาประมวลความรู้เป็นฐานข้อมูล					

การจัดการความรู้		1	2	3	4	5
การเข้าถึงความรู้						
16	โรงเรียนมีวิธีการจัดเก็บเอกสารและกระจายความรู้ต่อบุคลากรในโรงเรียน					
17	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ใหม่ให้บุคลากรได้รับรู้					
18	โรงเรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้หลากหลาย					
19	โรงเรียนแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคคลอย่างชัดเจน					
การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้						
20	บุคลากรมีการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นโดยการสอนงานซึ่งกันและกัน					
21	บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้โดยการสับเปลี่ยนงานและจัดทำเอกสารแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน					
22	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง					
23	โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
24	บุคลากรนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน					

การจัดการความรู้		ความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
การเรียนรู้						
25	บุคลากรมีความพร้อมที่จะนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและผู้อื่น					
26	บุคลากรนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในโรงเรียน					
27	โรงเรียนนำความรู้ไปใช้พัฒนางานด้านต่างๆ					
28	โรงเรียนนำความรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรมาประมวลความรู้เป็นฐานข้อมูล					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกิ่งแก้ว ประเทืองผล
วัน เดือน ปี เกิด	4 ตุลาคม 2533
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2557 สำเร็จการศึกษาปริญญาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พ.ศ.2558 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	99/1 ม. 9 ต.อ่างทอง อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000

